БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 7 (1011)

10 ЯНВАРЬ ЖУМА 1958 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясида қатнашган совет делегацияси Москвага қайтиб келди (1-бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: партия, совет органларининг раҳбарлик услубини такомиллаштирайлик (2-бет).

ОЛИМЛАРНИНГ ЛАБОРАТОРИЯЛАРИДА: **Ф. Усмонова.** — Иншоотларни мустаҳкамлаш йўлида (2-бет).

ВЦСПС IX пленуми, (2-бет).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ: **Ҳ. Собиров.** — Қимматли статистика тўплами (2-бет).

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК: қулай фурсатдан фойдаланиб, шудгорлашни тезда тамомлайлик! — **Ш. Кузанбоев.** — Урта Чирчиқда шудгорлаш сабабсиз кечиктирилмоқда. (3-бет).

Карим Асилбеков. — Мавжуд резервларни ишга солиб, чорвачиликни янада ривожлантирамиз (3-бет).

Руминия меҳнаткашлари ўртоқ Петру Гроза билан видоълашмоқдалар (4-бет).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА: Президент Сукарнонинг Ҳиндистонда бўлиши.

Эйзенхауэр ҳарбий харажатлар учун қўшимча маблағ ажратилишини талаб қилмоқда (4-бет).

Рационализатор ва новаторларни қўллаб-қувватлайлик

Ўз касбини ипидан-игнасигача пухта ўзлаштириб олган ишлаб чиқариш илғорлари мўъжизалар яратмоқдалар, машина ва механизмларнинг конструкциясини такомиллаштирмоқдалар, янги ва мукаммал технология процессларини ишлаб чиқмоқдалар, эски нормаларни улоқтириб ташлаб, Ватанимиз фан ва техникасини янги-янги кашфиётлар билан бойитмоқдалар.

Новаторларнинг тажрибаси, улар яратаётган ва ижод қилаётган янгиликлар халқ бойлиги, мамлакат бойлигидир. Уларнинг иш усулларини коллектив ўртасида оммалаштириш, яратган янгиликларини амалга ошириш Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлаш, халқ моддий фаровонлигини тағин ҳам ошириш, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида экономикамизнинг барча тармоқларидаги резервлардан тағин ҳам кенгроқ фойдаланиш, техникани тараққий эттириш демакдир.

Олижаноб мақсад йўлида — жамият бойликларини кўпайтириш, оз меҳнат ва кам хомашё сарф қилиб, маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришнинг рационал йўлларини топиш устида жон куйдириб ишлаётган новаторлар корхоналарнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш ишига жуда катта ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили пойтахт саноат корхоналарининг коллективлари 4 мингдан ортиқ рационализаторлик таклифларини амалга оширдилар ва шу йўл билан давлатнинг 25 миллион сўмга яқин маблағини тежаб қолдилар. Биргина «Ташкенткабель» заводида 200 га яқин таклиф ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Новатор-ишчилардан **Ж. Розиқов,** В. Клюшкин ва бронь кабеллари цехининг бошлиғи А. Зайцев ўртоқлар ҳамкорликда узлуксиз вулканизация қиладиган агрегат яратдилар. Бу агрегатнинг ишга туширилиши туфайли оғир меҳнатда банд бўлган 15 кишини бошқа участкага кўчириш, 120 квадрат метр ишлаб чиқариш майдонини бўшатиш, бир қанча операцияларни айни вақтнинг ўзида бажариш имконияти туғилди. Бу янгилик йилига корхонага 1 миллион сўмдан ортиқ фойда келтирди.

Ҳар бир янгилик эскилик билан курашда ўсади, ривожланади. Шу сабабли ҳам ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш, уларнинг тажрибаларини коллектив ўртасида кенг оммалаштириш — хўжалик раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим. Бироқ айрим раҳбарлар ўз тинчлигини, осойишталигини бузмаслик учун «ортиқча оворагарчиликнинг нима кераги бор, бусиз ҳам давлат планлари бажарилаётир» деган нотўғри кайфиятга берилиб, новаторлар ва ишлаб чиқариш илғорларининг фойдали таклифларига лоқайдлик билан қарайдилар.

Масалан, Чирчиқ электрохимия комбинатида кейинги пайтларда янгилик яратувчилар билан ишлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Коллективдан тушаётган жуда қимматли таклифлар узоқ вақтдан бери корхона рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг архивларида ҳаракатсиз ётибди. 7-цехнинг бир группа рационализаторлари 1956 йилнинг бошларидаёқ цех ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаштириш йўлларини ишлаб чиққан эдилар. Бу таклиф қабул қилинди, корхона раҳбарлари бунинг учун таклиф авторларини йиғилишларда мақтадилар. Бироқ иш шу билан тамом бўлди, корхонага жуда катта фойда келтириши мумкин бўлган бу таклифни амалга ошириш ўз ҳолига ташлаб қўйилди.

Комбинат техника кенгаши, БРИЗ ходимлари ва касаба союз комитетининг рационализаторлик ва ихтирочилик ишлари бўйича комиссия аъзоларининг йиғилишлари вақти-вақти билан ўтказиб турилмаётир. Улар рационализаторлар ўртасида жонли иш олиб бормаётирлар. Шу сабабли ҳам коллектив ўртасида рационализаторлик ҳаракати сусайиб бормоқда. Ўтган йил бошида комбинат бўйича рационализаторлик таклифларини жорий қилиш йўли билан давлатнинг 7,5 миллион сўмлик маблағини тежаб қолиш мажбурияти олинган эди. Ваҳоланки, ўн икки ой мобайнида рационализаторлик таклифларидан бор-йўғи 3 миллион сўмликдан сал ортиқ маблағ тежалди.

Шуни унитмаслик керакки, янгиликларга бепарво қараш, коллективдан тушган таклифларнинг тақдири билан қизиқмаслик — новаторларда ижод этиш, янгилик яратиш иштиёқини пасайтиради, бориб-бориб уларнинг рационализаторлик ҳаракатидан четлашиб кетишларига сабаб бўлади. Партия ва касаба союз ташкилотлари ўзидаги колоқ кайфият билан янгиликларга ғов бўлаётган кишиларга нисбатан, улар ким бўлишидан, қандай вазифада ишлашидан қатъий назар, жиддий кураш олиб боришлари зарур.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми шу нарсани алоҳида кўрсатиб ўтдики, ишчилар ва инженер-техник ходимларни рационализаторлар ва ихтирочилар сафига жалб қилишда касаба союзларининг ишини кучайтириш, уларнинг ижодий ташаббусини халқ хўжалигидаги резервларни аниқлашга, ишлаб чиқариш техникасини ҳамда технологиясини ва меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштиришга қаратиш зарур. Рационализаторларнинг таклифларини ўз вақтида кўриб чиқиш ва жорий қилиш устидан қаттиқ назорат ўрнатиш, бу ишга менсимасдан бюрократик муносабатда бўлувчиларга нисбатан қаттиқ кураш олиб бориш керак.

Халқ бойлигини, мамлакат бойлигини тинмай кўпайтира боришдан, ишлаб чиқаришнинг ўсиб боришидан корхонанинг ҳар бир ишчиси, инженер-техник ходими ва хизматчиси манфаатдордир. Шу сабабли ҳам улар ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этишнинг янги формаларини яратиш, машина ва станоклар конструкциясини ҳамда технология процессларини такомиллаштириш йўлида астойдил ишламоқдалар.

Район ва шаҳар партия комитетлари корхона коллективининг фахри ва ифтихори бўлган новаторлар ўртасида ишлаш қандай йўлга қўйилганлиги билан яқиндан шуғулланишлари, социалистик мусобақа жараёнида вужудга келаётган ҳар бир янгиликни ўз вақтида пайқай олишлари, уларни амалга ошириш учун зарур чораларни кўришлари лозим. Ватанимиз шон-шуҳратини ошириш манфаатлари, халқ бойликларини кўпайтириш манфаатлари шуни талаб қилади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИ СОСТАВИГА КАНДИДАТЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига кандидатлар кўрсатиш 8 январда давом қилди.

Москвада маданият ходимлари касаба союзи Марказий комитети президиумининг касаба союз Марказий комитети аъзолари, пойтахт маданият ва санъат арбоблари, активларнинг иштироки билан СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига кандидатлар кўрсатишга бағишланган мажлиси бўлди. СССР халқ артисткаси Е. Н. Гоголева КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси **П. Г. Москатовни** кандидат қилиб кўрсатишни таклиф этди. Маданият ходимлари касаба союзи Марказий комитетининг раиси Б. С. Ржанов КПСС Марказий Комитети партия органлари бўлими мудирининг ўринбосари **И. В. Шикиннинг** кандидатурасини кўрсатди.

Москатов ва Шикин ўртоқларни маданият ходимлари касаба союзидан Марказий сайлов комиссияси составига кўрсатиш ҳақидаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

Совет хотин-қизлари комитети СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига Совет хотин-қизлари комитетининг раиси **Н. В. Поповани** тавсия этди.

СССР Ёзувчилар союзи секретариатининг правление ва Ревизия комиссияси аъзолари билан бирликда бўлган мажлисида ёзувчи **К. А. Федин** кандидат қилиб кўрсатилди.

Тошкент шаҳар коммунистик ташкилотидан шаҳар партия комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **Р. Ғ. Ғуломов** кўрсатилди.

Литва ССР рассомлари союзи правлениесининг мажлисида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясига кандидат қилиб рассомлар союзи правлениесининг раиси, Литва ССР Давлат бадиий институтининг директори, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби **В. С. Мацкевичюс** кўрсатилди.

Грузия ССР Ёзувчилар союзидан Марказий сайлов комиссиясига Грузия Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари шоир **И. В. Абашидзе** тавсия этилди.

Минскда касаба союзлари республика Совети президиумининг кенгайтирилган мажлисида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси составига Белоруссия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Т. Я. Киселевни** кўрсатишга қарор қилинди.

Қирғизистон ССР Бозорқўрғон районидаги Фрунзе номли қишлоқ хўжалик артели аъзоларининг умумий йиғилиши колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Ўлмасхон Отабековани** якдиллик билан кандидат қилиб кўрсатди. (ТАСС).

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА ҚАТНАШГАН СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Осиё ва Африка мамлакатлари конференцияси ишида иштирок этган Совет делегацияси «ТУ-104» самолётида 8 январда Қоҳирадан Москвага қайтиб келди.

Айни бир вақтда Хитой Халқ Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси, Япония ва Цейлоннинг конференцияда қатнашган делегациялари ҳам Осиё мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг ва Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг таклифига мувофиқ Москвага келдилар.

Внуково аэродромида Совет делегациясини ва меҳмонларни Москва жамоатчилигининг вакиллари, Осиё мамлакатлари бирдамлиги Совет комитетининг, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг вакиллари кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида бир қанча элчихоналарнинг ходимлари ҳам бор эди.

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети Президиумининг аъзоси И. Е. Глушченко конференция қатнашчиларини табриклади.

Совет делегациясининг раҳбари, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ш. Р. Рашидовнинг сўзини ҳозир бўлган кишилар самимий кутиб олдилар.

Шундан кейин Хитой делегацияси раҳбарининг ўринбосари Чу Тунань, Мўғулистон делегациясининг раҳбари Ширендиб, Япония делегациясининг раҳбари Акияма Токуда сўзладилар. Улар самимий кутиб олинганликлари учун аэродромда ҳозир бўлган кишиларга ташаккур изҳор қилдилар ҳамда Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясининг иши тўғрисида гапириб бердилар. (ТАСС).

Петру ГРОЗА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси, Руминиянинг атоқли давлат ва сиёсий арбоби, Совет Иттифоқининг содиқ дўсти ўртоқ Петру Гроза узоқ давомли ва оғир касалликдан кейин 7 январда Бухарестда вафот этганлигини Совет Иттифоқи меҳнаткашларига чуқур қайғу билан хабар қилади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ БУЮК МИЛЛАТ МАЖЛИСИ ПРЕЗИДИУМИГА РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети румин халқининг бошига оғир мусибат тушганлиги — Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиуми Раиси ўртоқ Петру Гроза вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар ва сиз азиз ўртоқлар ҳамда дўстлар билан бирликда қайғирадилар.

Руминия Халқ Республикаси меҳнаткашлари дастлаб Министрлар Совети Раиси бўлиб, сўнгра эса, Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси бўлиб ишлаб, янги демократик Руминия қурилишига кўп куч ва ғайрат сарфлаган атоқли давлат арбоби ва сиёсий арбоб ўртоқ Петру Грозадан жудо бўлдилар.

Ўртоқ Петру Гроза бутун дунёда тинчлик иши учун ҳормай-толмай курашиб ва Совет Иттифоқининг содиқ ҳамда самимий дўсти бўлиб шуҳрат қозонган, румин ва совет халқлари ўртасида қардошлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш ишига шахсан катта ҳисса қўшган кишидир.

Румин халқининг шонли фарзанди, Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси Петру Гроза образи Совет Иттифоқи халқларининг хотирасида абадий сақланади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси Петру Грозани дафн этишда қатнашадиган СССР Ҳукумат делегацияси

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси Петру Грозани дафн этишда қатнашиш учун қуйидаги составда Ҳукумат делегациясини белгилади:

РСФСР Министрлар Совети Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Ф. Р. Козлов, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Поспелов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, СССР нинг Руминия Халқ Республикасидаги элчиси А. А. Епишев.

Руминия Халқ Республикасининг Москвадаги элчихонасида

Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси, Руминиянинг атоқли давлат ва сиёсий арбоби, Совет Иттифоқининг содиқ ва самимий дўсти Петру Гроза вафот этганлигидан совет кишилари Руминия Халқ Республикаси меҳнаткашлари билан бирга қайғирмоқдалар.

Руминия Халқ Республикасининг Москвадаги элчихонаси мотам ичида. Бино тепасида Руминия Халқ Республикасининг мотам ленталари тутилган байроғи бир оз тушириб қўйилган. Элчихонадаги залларнинг бирида постамент устига марҳум ўртоқ Петру Грозанинг портрети қўйилган. Бу ерда гуллар, Руминия Халқ Республикасининг давлат байроқлари ва қора лента тутилган қизил байроқлар бор.

8 январь тушдан кейин СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси К. Е. Ворошилов элчихонага келди. У Руминия Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Михай Даляга оғир жудолик муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети номидан чуқур таъзия билдирди.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, СССР Олий Совети Президиуми канцелярияси бошлиғининг ўринбосари В. Г. Висотинлар ўртоқ К. Е. Ворошиловга ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Петру Грозанинг хотирасини ҳурматлаш учун СССР Ташқи ишлар министрлигининг, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитетининг масъул ходимлари, ВЛКСМ Марказий Комитети ходимлари ва ёшларнинг бошқа намояндалари ҳам элчихонага келдилар.

Кун давомида Руминия элчихонасига СССРдаги кўп дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари келдилар ва таъзия билдирдилар. (ТАСС).

Ўртоқ Петру Грозани дафн этувчи давлат комиссиясидан

БУХАРЕСТ, 7 январь. (ТАСС). Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлиси Президиумининг Раиси ўртоқ доктор Петру Грозани дафн этувчи давлат комиссияси қуйидагиларни билдиради:

Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлиси Президиумининг Раиси доктор Петру Гроза билан меҳнаткашларнинг видоълашуви учун марҳумнинг жасади солинган тобут республика саройига қўйилади.

Марҳум билан видоълашмоқ учун залга киритиш 8 январь чоршанба кунидан бошланади.

Дафн маросими 10 январь жума куни Бухарестдаги Генча ҳарбий қабристонида бўлади.

СССР Ҳукумат делегацияси Бухарестга жўнаб кетди

Руминия Халқ Республикаси Буюк миллат мажлиси президиумининг раиси Петру Грозани дафн этишда қатнашиш учун СССР ҳукумати делегацияси 8 январда Москвадан Бухарестга учиб кетди.

Делегация составида қуйидагилар бор: РСФСР Министрлар Советининг Раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Ф. Р. Козлов, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Поспелов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличев, СССРнинг Руминия Халқ Республикасидаги элчиси А. А. Епишев. (ТАСС).

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

СССР Министрлар Совети Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат Мажлиси Президиумининг Раиси Петру Гроза дафн этиладиган куни 10 январда мотам байроқларини осиб қўйишга қарор қилди.

Совет Ҳукумати делегацияси Бухарестга келди

БУХАРЕСТ, 8 январь. (ТАСС). Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлиси Президиумининг Раиси Петру Грозани дафн этишда қатнашиш учун СССР ҳукумат делегацияси бугун Бухарестга келди. Делегация составида: РСФСР Министрлар Советининг раиси, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Ф. Р. Козлов (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Поспелов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. С. Патоличевлар бор.

Бэняса аэродромида делегацияни кутиб олиш учун Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Георгиу-Деж, Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка ҳамда Руминия Халқ Республикасининг бошқа партия ва ҳукумат раҳбарлари келдилар.

1957 йилги пахта тайёрлаш планининг бажарилганлиги тўғрисида

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Пахтакор республикаларнинг колхозчилари, МТС ва совхозларнинг ходимлари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, бир қанча районларда об-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамай, пахтадан яхши ҳосил етиштирдилар ва мамлакат бўйича пахта тайёрлаш планини 1958 йил 1 январгача умуман бажарилишини таъминладилар. Ҳар гектар экин майдонидан 20,8 центнердан пахта териб олинди.

1957 йил планида об-ҳаво шароити ноқулай бўлган айрим районлар бўйича киритилган ўзгартишларни ҳисобга олиб, 4.211 минг тонна пахта тайёрлаш кўзда тутилган эди. Ҳақиқатда эса 4.215 минг тонна пахта тайёрланди. 1955 йилдагига нисбатан 334 минг тонна ортиқ пахта тайёрланди. Пахта тайёрлаш давом этмоқда.

Ўзбекистон ССР, Тожикистон ССР, Туркманистон ССР, Озарбайжон ССР, Қирғизистон ССР ва Қозоғистон ССРнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган планни бажардилар.

Ўзбекистоннинг Андижон, Сурхондарё, Қашқадарё, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг пахтакорлари ажойиб ютуқларга эришдилар. Улар пахта тайёрлаш планини ошириб бажардилар ва аввалги йилдагига нисбатан кўп пахта топширдилар. Андижон областида ҳар гектар ердан олинган ўртача ҳосил 28,5 центнерни, Сурхондарё областида совет сортларидан 32 центнерни ва Хоразм областида 23 центнерни ташкил этди.

Тожикистон ССР пахта тайёрлаш юзасидан белгиланган планни ошириб бажарди ва давлатга 1956 йилдагига қараганда 18 минг тонна ортиқ пахта топширди. Тожикистон пахтакорлари аввалги йиллардаги сингари мамлакатда пахтадан энг юқори ҳосил олинишига эришиб, ҳар гектар ердан ўрта ҳисоб билан совет сортларидан 27,7 центнердан ва ингичка толали совет сортларидан 24,8 центнердан пахта ҳосили олдилар.

Туркманистон қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажариб, давлатга 1956 йилдагига нисбатан 38 минг тонна ортиқ пахта топширдилар. Республикада ҳар гектар экин майдонидан 1956 йилдагига нисбатан қарийб 3 центнер ортиқ пахта териб олинди.

Пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда республикаларнинг шаҳар ва район марказларидаги ишчи ва хизматчилар, олий ва ўрта ўқув юртларининг студентлари ҳамда мактабларнинг ўқувчилари пахтакор районларнинг колхоз ва совхозларига катта ёрдам кўрсатдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ К. А. ГУБИННИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«СССР меҳнаткашлар депутатлари Советлари Известияси» газетасининг бош редактори ўртоқ К. А. Губин туғилган куннинг олтмиш йиллиги муносабати билан ва унинг Совет давлатига қилган хизматларини тақдирлаб, ўртоқ Константин Александрович **Губин Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ,

Москва, Кремль.
1958 йил 7 январь.

Тошкент Совнархозида

Оғир саноатни ривожлантириш етти йиллик планининг лойиҳаси

Тошкент Совнархози техника-иқтисодий кенгашининг оғир саноат секцияси Тошкент иқтисодий районида кўмир, химия ва металлургия саноатини ривожлантириш юзасидан етти йилга мўлжалланган тахминий перспектив планни муҳокама қилди.

Саноат корхоналари коллективлари тақдим этган бу план лойиҳасида, шунингдек бу планлар юзасидан планлаш, илмий-текшириш, лойиҳалаш ва таъминот ташкилотларининг киритган таклифларида корхоналардаги ички резервлардан кўпроқ фойдаланишини ҳамда ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтиришга капитал маблағ сарфлашнинг орта боришини ҳисобга олинган ва Тошкент иқтисодий райони оғир саноати ишлаб чиқариш кучларини тез суръатлар билан юксалтириш кўзда тутилган. 1965 йилга бориб Оҳангарон кўмир конларида, Олмалиқ конлари ва бойитиш фабрикаларида, Бекобод металлургия заводида, Чирчиқ электрохимия комбинатида ва бошқа шу сингари оғир индустрия корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми кескин кўпайтирилади.

Ўзгартиш ва тузатишлар билан секция қатнашчилари томонидан қабул қилинган перспектив план лойиҳаси Тошкент Халқ хўжалик кенгаши тасдиқига тақдим этилди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партия, совет органларининг раҳбарлик услубини takomиллаштирайлик

(Тошкент шаҳар Марказий район партия конференциясидан)

Тошкент шаҳар Марказий район партия ташкилотининг большевиклари 1957 хўжалик йилини муваффақиятли якунлаб, ўзларининг яқинда бўлиб ўтган XII партия конференцияларига ҳар қачонгидан ҳам уюшган, партиямиз Марказий Комитети атрофига маҳкам жипслашган ҳолда келдилар. XI район партия конференциясидан буён ўтган вақт ичида район партия ташкилоти ташкилий-сиёсий жиҳатдан анча ўсди, мустаҳкамланди, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг савияси бирмунча яхшиланди, бошланғич партия ташкилотларининг ишлаб чиқаришдаги роли ошди.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, саноат корхоналарига малакали раҳбарлик қиладиган, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган масалаларни оператив ва тўғри ҳал этадиган, корхоналарнинг экономикасини чуқурроқ ўрганишга кўпроқ қизиқадиган бўлиб қолдилар. Илғор, прогрессив методларни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилишга, техника ва асбоб-ускуналардан унумли фойдаланишга ва технологияни takomиллаштиришга катта эътибор берилди. Партия конференцияси район меҳнаткашларининг партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида қилган фидокорона меҳнатига, партия ташкилотининг ҳисобот давридаги иш фаолиятига якун ясади.

Марказий район саноат корхоналарининг коллективлари Баку шаҳрининг Ворошилов, Олмаота шаҳрининг Сталин ва Тошкентнинг Ленин район саноат корхоналари коллективлари билан мусобақалашиб, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 107,8 процент бажардилар. Пландан ташқари 24 миллион сўмлик ёки социалистик мажбуриятда кўрсатилганидан 6 миллион сўмлик кўп маҳсулот берилди. Меҳнат унумдорлиги 2,8 процент ошди, маҳсулотнинг таннархи 3,4 процентга камайди. Районда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажармаган биронта корхона қолмади. Район саноат корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ҳозирги вақтда иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларига, шунингдек халқ демократияси мамлакатларига, Ҳиндистон ва Мисрга ҳам юборилмоқда.

Конференцияда хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида 1957 йилда эришилган муваффақиятлар қайд қилиб кўрсатилиши билан бирга, асосий эътибор ҳали ҳал қилинмаган масалаларга, 1958 йилда район партия, совет ташкилотлари амалга ошириши зарур бўлган энг муҳим вазифаларга қаратилди. Райкомнинг ҳисобот докладини қилган район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Шкуратов ҳам, доклад юзасидан музокарага чиқиб сўзлаган делегатлар ҳам партия, совет ташкилотларининг ишларидаги мавжуд камчиликларни танқид ва ўз-ўзини танқид асосида дадил очиб ташладилар.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг саноатга ва қурилишга раҳбарлик қилиш ишларида қатор камчиликлар бор. Бу камчиликлар шундан иборатки, кўпгина корхоналарда ишлаб чиқариш резервларидан ва техникадан тўла фойдаланилмаётир. Радиодетал заводи, 3-босмахона каби баъзи бир корхоналар ўтган йили бир меёрда ишламадилар. СССР Радиотехника саноати министрлиги радиодетал заводини хомашё билан ўз вақтида таъмин қила олмаганлиги учун бу завод ўтган йилнинг 9 ойи мобайнида 10725 иш соати бекор турди, маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан берилган план бажарилмади. Радиодетал, радиолампа, 2-авторемонт заводларида ва «Ўзбекистон рассоми» артелида брак маҳсулот ишлаб чиқариш ҳоллари кўпаймоқда. Ильич номли ва 2-авторемонт заводларида ишлаб чиқариш кенгашларининг ролига етарли баҳо берилмаётир, мастерларнинг роли камситилмоқда.

Конференцияда 3-босмахона ишига яқиндан ёрдам бермаётганлиги ва босмахона коллективининг ҳақли талабларига эътиборсиз қараётганлиги учун Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг фаолияти қаттиқ танқид қилинди. Делегатлар Тошкент Халқ хўжалик кенгашининг саноат корхоналари билан алоқасини янада мустаҳкамлаш, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишини тезлаштириш, шаҳар транспортининг ишини яхшилаш юзасидан бир қанча муҳим талабларни ўртага қўйдилар. Жумладан, «Ташэнерго»нинг ихтисослаштирилган корхонаси партия ташкилотининг секретари Зиборов, радиолампа заводининг ишчиси Маторний, Марказий район ижроия комитетининг раиси Ғуломова, Таштрам вагонремонт заводининг слесари Мирзабоев ўртоқлар ана шу масалалар ҳақида гапирдилар.

— Халқ хўжалик кенгашининг айрим ходимлари, — деди ўртоқ Зиборов, — ўзлари бошқараётган саноат корхоналарининг экономикасини, ўзига хос хусусиятларини ва одамларини яхши билмайдилар. «Ташэнерго»нинг бошлиғи ўртоқ Ҳамидов бизнинг корхонамизда бирор марта ҳам бўлгани йўқ.

Марказий район пойтахтимизнинг энг йирик районларидан бири бўлиб, бу ерда республика министрликлари ва бошқармаларининг асосий кўпчилиги, область ва шаҳар партия комитетлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, жуда кўп илмий-текшириш муассасалари, олий ва ўрта ўқув юртлари, бир қанча ижодий ташкилотлар жойлашган. Партия, совет ходимлари, фан, маданият, адабиёт ва санъат ходимларининг жуда катта армияси ана шу районда самарали меҳнат қилмоқда. Шунинг учун ҳам конференцияда совет давлат аппаратининг ишларини takomиллаштириш, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ҳамда идеология ишларининг савиясини ҳозирги юксак вазифалар даражасига кўтариш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Ҳисобот докладида ҳам, музокараларда ҳам партия, совет органларининг раҳбарлик иш услубини янада яхшилаш, кадрларни тўғри танлаш ва тарбиялаш, ходимларнинг топширилган иш учун жавобгарлигини ошириш, олий ва ўрта ўқув юртларида илмий-тадқиқод, таълим-тарбия ишларини яхши йўлга қўйиш масалалари асосий ўринни эгаллади.

Тошкент Халқ хўжалик кенгаши партия ташкилотининг секретари ўртоқ Обидов Халқ хўжалик кенгашининг ташкил этилиши саноат корхоналари ишига шубҳасиз ижобий таъсир кўрсатганлигини айтиб, бундай деди:

— Шаҳар партия комитети саноат бўлимининг ходимлари Халқ хўжалик кенгаши ва унинг партия ташкилоти иши билан яқиндан қизиқмайдилар, ишимизга амалий ёрдам бермайдилар. Уларнинг ҳозирги «раҳбарлиги» ўзларига керакли маълумотларни телефон орқали сўраб олишдан нарига ўтмаётир.

Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети партия комитетининг секретари ўртоқ Ғаниев университетда ўқув-тарбия ва илмий-тадқиқод ишларини яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалалар устида тўхталиб ўтди. Ўртоқ Ғаниев шаҳар партия комитетининг олий ўқув юртлари бўлимини ва район партия комитетини университет партия ташкилоти ишига яхши ёрдам бермаётганлиги учун танқид қилди.

Конференция делегатлари Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги болалар уйлари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Хўжаеванинг сўзини қизиқиш билан тингладилар. Ўртоқ Хўжаева маориф министрлигида қуйидан бўладиган танқидни бўғиш, танқид қилганлик учун кадрларни қувғин қилиш фактлари содир бўлганлигини, министрнинг ўринбосарлари Карасев ва Павлова ўртоқларнинг танқидни сира ёқтирмасликларини мисоллар билан айтиб берди. Маориф министрининг биринчи ўринбосари ўрток Карасев тўралашиб кетган, активлардан ажралиб қолган, ўз хотиржамлигини иш манфаатларидан юқори қўйган.

Конференцияда музокарага чиққан шаҳар милицияси бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Кожевников, район комсомол комитетининг секретари Захарина, район халқ маорифи бўлимининг мудири Бамбурова ўртоқлар комсомол-ёшлар ва мактаб ўқувчилари ўртасида тарбиявий ишларни яхши йўлга қўйиш ҳақида батафсил гапирдилар. Пискент район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Латипов сўзга чиқиб, пахта йиғим-терими даврида актив ёрдам берганликлари учун Марказий район меҳнаткашларига пискентликлар номидан миннатдорчилик билдирди.

Конференция ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари С. К. Камолов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Нуритдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Р. Ғ. Ғуломов ва Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Х. Хўжаев ўртоқлар қатнашдилар.

Конференция райкомнинг ва ревизия комиссиясининг янги составини ҳамда Тошкент шаҳар XII партия конференциясига делегатлар сайлади.

* * *

Марказий район партия комитетининг биринчи пленуми бўлди. Пленум ўртоқ А. И. Шкуратовни райкомнинг биринчи секретари қилиб, Ҳ. Ғ. Ғуломов ва А. А. Николаева ўртоқларни райком секретарлари қилиб сайлади.

Ҳосилдорликни оширишга кўпроқ эътибор берилсин

(Октябрь қишлоқ район партия конференциясидан)

Ўтган йили Октябрь қишлоқ районининг колхозлари олдига илғор агротехникани кенг жорий қилиш ва пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган ишларни кўпроқ механизациялаштириш орқали пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш ва етиштириладиган пахтанинг ялпи ҳосилини кўпайтириш каби жиддий вазифа қўйилган эди.

Аммо бу вазифа бажарилмай қолди. Яқинда бўлиб ўтган район партия конференциясида бу алоҳида қайд қилиб кўрсатилди.

— Район партия комитети ва район ижроия комитети, колхоз ва МТСларнинг раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари, — деди ўз ҳисобот докладида район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳаммедов, — ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликка ўз вақтида барҳам берилишини таъминлай олмадилар. Натижада районда пахтанинг ҳосилдорлиги бирмунча камайди, ҳар гектар ердан 1956 йилдагига нисбатан 5,5 центнер кам ҳосил олинди. Давлатга пландагига нисбатан бир неча минг тонна кам пахта етказиб берилди. Андреев номли, Охунбобоев номли, Хрушчев номли ва Тельман номли колхозларда ҳосилдорлик 1956 йилдагига нисбатан гектар бошига 7-10 центнер камайиб кетди.

Конференция қатнашчилари район партия комитети ва айрим колхоз, МТС раҳбарларини ва бошланғич партия ташкилотларини консерватизмга йўл қўйганликлари, агротехника ва механизацияни жорий қилишга етарли эътибор бермаганликлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига юзаки раҳбарлик қилганликлари учун қаттиқ танқид қилдилар.

Жумладан, машина-синаш станциясининг директори ўртоқ Шмелев бундай деди:

— Район партия комитетининг бюроси пахтачиликни комплекс механизациялашнинг моҳиятига етарли баҳо бермади. Бундан уч йил илгари Свердлов номли колхозда деярли барча майдонларга чигит квадрат-уялаб экилган ва ҳар гектар ердан 27 центнердан ҳосил йиғиб олинган эди. Ўтган йили эса колхозда пахтачиликни механизациялашга кам эътибор берилди ва натижада ҳар гектар ердан фақат 21,6 центнердан ҳосил олинди.

«Шарқ юлдузи» колхозининг раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Турсунқулов ҳам ўз сўзида район партия комитети ва район ижроия комитети қишлоқ хўжалигига юзаки раҳбарлик қилганликларига тўхталди.

— Айниқса, — деди нотиқ, — район партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Ждановнинг раҳбарлик услубидаги камчиликларни алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Ўртоқ Жданов колхозларда бўлганида правление раҳбарлари билан маслаҳатлашмасдан нотўғри кўрсатмалар беради, маъмуриятчилик қилади.

Районда пахта ҳосилдорлигининг камайиб кетиш сабабларидан бири яна шундан иборат бўлдики, 1956 йил кузида пахта ерларини шудгорлаш плани тўлиқ бажарилмади. Бу — 1957 йил баҳорида чигит экишнинг бирмунча кечикишига сабаб бўлди.

Буларнинг ҳаммаси колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масаласи билан етарли шуғулланмаганлигидан, ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни ўз ҳолига ташлаб қўйганлигидан далолат беради. Шунга қарамай район партия комитети ва унинг ташкилот, пропаганда ва агитация бўлимлари колхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ташкилий ва сиёсий ишларни яхши йўлга қўйишда етарли ёрдам бермадилар.

Киров номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Болтаев ана шу ҳақда гапирди.

— Биз, бошланғич партия ташкилотининг секретарлари, — деди у, — район партия комитети бўлимларининг ёрдамини сезмаётирмиз. Райком ходимлари колхозларда бўлганларида бизга партиявий ишни яхши йўлга қўйишда ёрдам бериш ўрнига, сводкалар билан қизиқадилар. Улар, мендан партия ташкилотининг ишидан кўра кўпроқ хўжалик вазифаларининг аҳволини сўрайдилар.

Конференцияда район партия комитети ва район ижроия комитети ўтган йиллардаги хатони такрорлаб, бу йилги мўл ҳосилга замин ҳозирлашга кам эътибор берганликлари кўрсатилди. Районда кузги шудгорлаш ва ўғит жамғаришга масъулиятсизлик билан қаралди. Ҳозиргача каттагина майдондаги ғўзапоялар йиғиб олингани йўқ. Трактор паркини кўкламга тайёрлаш суст бормоқда.

Конференция қатнашчилари район партия комитетининг янги составидан 1958 йил ҳосилига замин ҳозирлаш соҳасидаги камчиликларга тездан барҳам беришни ва кўклам экин кампаниясини намунали кутиб олиш ҳамда бу йил барча майдонларда пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш юзасидан зарур чоралар кўришни талаб қилдилар.

Конференция ишида область партия комитетининг секретари ўртоқ Мирзабеков иштирок этди.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум райкомнинг биринчи секретарлигига А. Акрамов, иккинчи секретарлигига С. Зокиров ўртоқларни сайлади.

ЯНГИЕР. Бу ерда 110 киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган кўчма электростанция ишга туширилди. Электр генератори С-80 трактори двигатели ёрдамида ҳаракатга келади. **Суратда:** электромеханик **Қодир Фармонов** пультларни кўздан кечирмоқда.

А. Абдуазимов фотоси.

ОЛИМЛАРНИНГ ЛАБОРАТОРИЯЛАРИДА

Иншоотларни мустаҳкамлаш йўлида

КПСС XX съезди директивларида мамлакатимиздаги жуда кўп дарёларнинг сувидан суғориш тармоқларида унумли фойдаланилмаётганлиги қайд қилиниб, уларда сув омборлари ва ҳавзалари қуриш тўғрисида кўрсатмалар берилган эди.

Иттифоқимизнинг ҳамма республикалари каби Ўзбекистонда партия XX съезди қарорлари муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Маълумки, илгарилари «Гипроводхоз»лар томонидан сув омборлари иншоотлари қуриш учун тузилган проектлар илмий текширишдан, синовдан ўтказилмасди. Натижада ишга туширилган иншоотнинг турли камчиликлари бўлар ва у тезда ишдан чиқиб қоларди.

Ҳозир бу усул қаттиқ қораланган. Ҳар қандай иншоотнинг проекти илмий асосда текширилгандан кейинтина қуришга рухсат этилади.

Бу соҳада Ўрта Осиё Ирригация илмий-текширш институти лабораториясида олиб борилаётган ишлар тақдирга сазовордир.

Оҳангарон ва Чирчиқ дарёлари бўйида шу пайтгача дурустроқ сув иншооти қурилмаган эди. «Узгипроводхоз» бу дарёларнинг ҳар иккаласида ҳам бош сув иншооти қуриш проектини тузди. Шамалак ва Чақмоқ деб аталувчи бу иншоотлар Оққўрғон ва Қуйи Чирчиқ районлари ерларини суғоради. Проект институт лабораториясида текширишдан ўтказилди.

Институтнинг илмий ходими ўртоқ Маҳмуд Акбаров иншоотнинг 40 марта кичрайтирилган моделини тайёрлади. Модель ишга туширилганда проектнинг муҳим камчиликлари аниқланди. Маълумки, Оҳангарон дарёси тоғлик районда бўлганидан унда йирик тошлар оқиб туради. Ҳавза ўзанининг кенглиги ва сув ўтказадиган регуляторларнинг ноқулайлиги натижасида унинг орасидан йирик тошлар ҳам оқиб ўтиши мумкин. Бу эса иншоотнинг тез кунда ишдан чиқишига олиб борар ва унинг ховотирсиз ишлашига тўсқинлик қиларди. Акбаров ҳавзанинг ана шу камчилигини йўқотиш устида илмий иш олиб борди ва бу камчиликлардан ҳоли бўлган модель яратди.

Бу сув ҳавзаси келаси йил қурила бошланади. Шунингдек илмий ходим В. И. Шолохов Чирчиқ дарёсидан Қўйлиқ узелига сув қуядиган иншоотнинг проектини текширишдан ўтказмоқда. Институт лабораториясида олиб борилаётган бу текшириш ишлари яқин йиллар ичида Чирчиқ ва Оҳангарон дарёларининг сувидан саҳроларни суғориш, минглаб гектар ерларни пахта майдонига айлантириш ишига катта ёрдам беради.

Бундан ташқари институтда Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларда қурилаётган катта-катта сув омборлари ва ҳавзалари проектлари устида ҳам илмий-текшириш ишлари олиб борилади. Бундан 7 йил илгари Туркманистондаги Тежин дарёси бўйида Тежин сув омбори қурилган эди. Аммо бу сув омборининг дастлабки проекти илмий-текширишдан ўтказилмай қурилгани учун орадан 4 йил ўтгандан кейин сув омбори ишдан чиқди. Иншоот ювилиб, сув 74 метр пастга тушиб кетган эди. Тежин дарёсида йилда бир-икки марта сув кўпайиб кетиш ҳоллари бўлиб туради. Шунинг учун ҳам у ерда ана шу ҳолларга ҳам чидаш берадиган, Туркман каналидан сув ташланганда сувнинг беховотир тушишини таъминлайдиган мустаҳкам сув омбори қурилиши керак эди. Шу мулоҳазаларга асосан «Туркман гипроводхоз» юборган проект институтда текширила бошланди. Институтнинг илмий ходими ўртоқ Дадабоев проект моделини тайёрлади ва уни текширишдан ўтказди. Проектнинг муҳим камчиликлари топилди ва унинг ўзгартирилган варианти асосида модель ишланди.

Туркманистон саҳроларида сув кам бўлиб, жуда кўп ерларга сув чиқариш керак. Шунинг учун ҳам қуриладиган бу сув омбори 30-40 минг гектар ерни сув билан таъмин қилиши ва бир секундда 30 кубометрдан 560 кубометргача сув бериши мўлжалланган. Иншоотнинг модели охирги синовдан ўтказилиб Туркманистонга юборилди.

Институт илмий ходимлари халқ хўжалигида катта аҳамиятга эга бўлган бу ижодий ишни шараф билан қилмоқдалар.

Ф. УСМОНОВА.

ВЦСПС IX пленуми

7 январда Москвада Союзлар уйининг Октябрь залида ВЦСПС IX пленуми очилди. Пленум ишида касаба союз ва хўжалик ходимлари, саноат ва қурилиш илғорлари, пойтахт касаба союз активи қатнашмоқда. Пленумнинг кун тартибида икки масала: КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари муносабати билан касаба союзларнинг вазифалари тўғрисидаги ҳамда касаба союзларнинг XII съездини чақириш тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилди.

Партия Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари муносабати билан касаба союзларнинг вазифалари тўғрисида ВЦСПС раиси ўртоқ В. В. Гришин доклад қилди.

Марказий Комитет Пленуми, деди докладчи, СССР касаба союзларининг иши тўғрисидаги масалани чуқур ва ҳар томонлама қараб чиқди. Марказий Комитет Пленуми касаба союзларнинг ишидаги камчиликларни муфассал муҳокама қилиб, ажойиб иш программасини ишлаб чиқди, бу программанинг амалга оширилиши касаба союзларнинг ишидаги камчиликларни бартараф қилишга, уларнинг коммунистик қурилишдаги ролини қатъий равишда оширишга имкон беради.

Ўртоқ Гришин социалистик мусобақани ташкил қилиш ва ўтказишда касаба союзларнинг вазифаларига муфассал тўхталди. У айтдики, социалистик мусобақани ривожлантиришда касаба союзларнинг энг муҳим бурчи шундан иборатки, улар социалистик мусобақани иқтисодий тараққиёт соҳасида яқин 15 йил ичида АҚШ га етиб олиш ва ундан ўзиб кетиш тўғрисида партиямиз илгари сурган вазифани муваффақият билан амалга оширишга қаратишлари лозим.

Сўнгра докладчи ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашда касаба союзларининг ишига, касаба союзларнинг тарбиявий ва маданий-оммавий ишларини яхшилаш масалаларига тўхталиб ўтди.

Докладда касаба союзларнинг ташкилий ишлари савиясини оширишга ҳам катта эътибор берилди.

Ўртоқ Гришиннинг доклади юзасидан музокаралар қизиб кетди. Сўзга чиқувчилар КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқулладилар ва уларни партиянинг совет кишиларига қилаётган ғамхўрлигининг янги ифодаси деб қизғин табрикладилар.

Музокараларда Украина касаба союзлари республика советининг раиси К. Ф. Москалец, Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари касаба союзи Марказий комитетининг раиси М. И. Борисов, Кузнецк металлургия комбинати завод комитетининг раиси А. П. Егоричев, Ленинград область касаба союз советининг раиси А. А. Слепухин. СССР Министрлар Совети Меҳнат ва иш ҳақи масалалари Давлат комитети раисининг ўринбосари И. В. Горошкин, Ленин номидаги Нева машинасозлик заводи (Ленинград) завод комитетининг раиси Н. И. Шишков, Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг раиси Ж. Хўжаев, СССР Госплани раисининг ўринбосари В. П. Зотов, Украина олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи республика комитетининг раиси З. С. Нечипорук, Тожикистон касаба союзлари республика советининг раиси Ж. Искандаров, Белоруссия касаба союзлари республика комитетининг раиси И. А. Бельский сўзладилар.

В. В. Гришиннинг докладини муҳокама қилишда ҳаммаси бўлиб 23 киши қатнашди.

Пленум қатнашчилари ўртоқ Гришиннинг докладини муҳокама қилиб қарор қабул қилдилар. Бу қарорда КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари тамомила ва тўла равишда маъқулланади ҳамда қўллаб-қувватланади.

Пленум СССР касаба союзларининг XII съездини чақириш тўғрисида ВЦСПС раисининг ўринбосари Л. Н. Соловьевнинг ахборотини тинглади ва совет касаба союзларининг XII съездини 1958 йилнинг иккинчи ярмида чақиришга қарор қилди. Бўладиган съезднинг кун тартибида қуйидаги масалалар бўлади: ВЦСПС ва Ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари; СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йилларга мўлжалланган перспектив плани тўғрисида СССР Госпланининг доклади; СССР касаба союзлари Уставига киритиладиган ўзгартишларни тасдиқлаш; Касаба союзлари Бутуниттифоқ Марказий Советини ва Ревизия комиссиясини сайлаш.

Пленумда СССР касаба союзлари Уставига киритиладиган ўзгартишларни тайёрлаш юзасидан В. В. Гришин раислигида комиссия тузилди.

Пленум ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. И. Залужнийни ВЦСПС президиуми составига киритди. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

Чўпонлар ҳам кино кўрсин

Газетамизнинг 1957 йил 2 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида материал босилиб, унда Қизилқум саҳросининг Келес воҳасида ишлаб турган чўпонларга кино кўрсатилмаслиги танқид қилинган эди.

Тошкент область ижроия комитети маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Қирғизбоевнинг редакциямизга хабар қилишича текширишда материалда қўйилган талаб тўғри деб топилган. Ўтган йили ноябрь ойидаёқ Келес массивига уч хил фильм билан кўчма кино юборилган. Бу кўчма кино билан Калинин районининг генерал Раҳимов номли, «XVIII партсъезд», «Коммунизм» колхозлари, Янгийўл районининг «Коммунизм» колхози ва Тошкент районининг «XX партсъезд» колхози чўпонларига кинофильмлар кўрсатилган. Область маданият бошқармаси чўпонлар орасида маданий хизматни янада яхшилаш учун кўпгина тадбирлар белгилаган.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

Қимматли статистика тўплами

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан ленинча миллий сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиши ва республика меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати натижасида Ўзбекистон Улуғ Октябрь социалистик революциясидан бери ўтган 40 йил мобайнида экономикаси ва маданияти юксак ривожланган индустриал-колхоз республикасига айланди.

Яқинда республика Статистика бошқармаси томонидан нашр қилинган «Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги»[1] номли статистика тўплами китобхонни Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришилган ажойиб муваффақиятлар билан таништиради. Унда Октябрь революциясидан илгариги, Улуғ Ватан урушидан олдинги ва 1956 йилги маълумотлар солиштирма усулда берилган.

Тўпламнинг характерли хусусиятларидан бири шундан иборатки, унга фақат умумреспублика маълумотлари билан чегараланмасдан, областлар, шу жумладан Тошкент области экономикаси ва маданиятининг ривожланишини кўрсатувчи қизиқарли факт ва рақамлар ҳам киритилган.

Совет ҳокимияти йилларида ўлкамиз саноати тез суръатлар билан ривожланди. Оғир саноат корхоналари, электростанциялар тармоқлари, янгидан-янги озиқ-овқат ва енгил саноат корхоналари барпо қилинди. Ўтган йилги ҳисобга кўра Ўзбекистонда 3 минг 900 давлат саноат корхонаси, 2 минг 900 саноат кооперациясига тегишли корхона ва ишхоналар ҳамда матлубот кооперациясига қарашли 400 корхона бор. Буларнинг деярлик кўпчилик қисми Тошкент областида жойлашган. Тўпламнинг саноат бўлимида республикамизда саноатнинг ривожланишига доир кўпгина қизиқ материаллар бор.

Саноатнинг тўхтовсиз ривожланиши натижасида Ўзбекистонда 1956 йили 1913 йилдагига нисбатан 14 марта кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Металлургия, машинасозлик, химия, ёқилғи, энергетика ва бошқа бир қанча янги саноат тармоқлари вужудга келтирилди, ҳамда улар енгил саноатга нисбатан устун даражада ривожлантирилди. Агар 1913 йилда 3,3 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинган бўлса, 1956 йили 4 миллиард 150 миллион киловатт-соат, яъни 1257 ҳисса кўп электр энергияси ишлаб чиқарилди.

Бундай кўрсаткичларга эришишда областимиз саноати ходимларининг ҳиссаси катта бўлди. Область корхоналари (Тошкентни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) республикада ишлаб чиқарилаётган ялпи саноат маҳсулотининг қарийб 40 процентини бермоқда. Тўпламдаги жадвалларда областнинг ва Тошкент шаҳрининг электр қуввати, бинокорлик материаллари, пахта толаси, газлама, оёқ кийими, ўсимлик ёғи, кондитер маҳсулотлари, узум виноси ва бошқа саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳасида республикада тутган ўрнини ифодаловчи натурал кўрсаткичлар келтирилган.

Қишлоқ хўжалиги, шу жумладан пахтачилик Ўзбекистон халқ хўжалигининг асосий тармоғи бўлганлиги учун тўпламда пахтачиликнинг ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ривожланишига доир маълумотлар катта ўрин тутади. 1956 йилда республикада бешинчи беш йилликнинг биринчи йилидагига нисбатан ғалла — 145 процент, пахта — 132 процент, гўшт — 201 процент, сут — 180 процент кўп етиштирилган. Областимиздаги колхоз ва совхозларда суғориладиган ерлар 1945 йилда 412 минг гектар бўлган бўлса, 1955 йилда 477 минг гектар ерга етказилган. Бешинчи беш йилликда колхозларда меҳнат унумдорлиги 115 процент, совхозларда эса 113 процент ошган. Бир неча жадвалларда Тошкент областида пахтачилик, луб экинлари, картошка, дон, ем-хашак, сабзавот ва полиз экинлари етиштиришнинг ҳамда чорвачиликнинг ривожланиши кўрсатилган. Айрим МТС, совхоз, колхозларнинг хўжалик фаолиятларига доир материаллар айниқса диққатга сазовордир.

Республикамиз колхозларининг умумий даромади 1940 йилда 2 миллиард 132 миллион 300 минг сўмни ташкил этган бўлса 1956 йилда қарийб 10,5 миллиард сўмга етди. Шу жумладан пахтачиликдан олинган даромад 8 миллиард 270 миллион сўмдан кўпроқ бўлди.

Республикамиз экономикасини ва маданиятини ривожлантиришда давлат томонидан йил сайин кўплаб капитал маблағлар сарф қилинаётганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлди. Биринчи беш йилликда Ўзбекистонда капитал қурилиш ва бошқа муҳим тадбирларга 1 миллиард 265 миллион сўм капитал маблағ сарфланган бўлса, бешинчи беш йилликда қарийб 11,5 миллиард сўм сарфланди.

Тўпламда меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги тобора ўсиб бораётганлиги, уй-жой қурилиши, соғлиқни сақлаш, товароборот ишларининг тобора кенгайтирилаётганлиги, маданиятнинг тобора юксалаётганлигини ифодаловчи материаллар ҳам бор.

Янги статистика тўплами илмий ходимлар, Халқ хўжалиги кенгаши ва корхоналарда ишловчи мутахассислар, студентлар, агитатор ва пропагандистлар ҳамда кенг ўқувчилар оммаси учун жуда фойдали ва қимматли китобдир.

Дастлабки тажриба бўлганлиги учун Статистика тўплами тўпловчилар бир қанча камчиликларга ҳам йўл қўйганлар. Тўпламнинг кириш қисмида Совет Ўзбекистонининг умумиттифоқ меҳнат тақсимотидаги тутган ўрни ва территориясига доир маълумотлар берилмаган. Саноат бўлимида корхоналарнинг сифат кўрсаткичлари етарлича ёритилмаган. Саноат тармоқларида меҳнат унумдорлигининг ошиши ва маҳсулот таннархининг камайиши ҳақида маълумотлар йўқ.

Чорвачилик тўғрисидаги жадвалга чорва моллари сонини келтирилгану, бироқ уларнинг маҳсулдорлиги ҳақидаги маълумотлар киритилмаган. Ваҳоланки бу маълумотлар ҳозирги пайтда актуал аҳамиятга эгадир.

Шунингдек китобхон социалистик қурилиш йилларида республика ва областлар халқ хўжалигининг қайси тармоғига қанчадан капитал маблағ сарфланди, деган саволга ҳам жавоб тополмайди. Тўплам тузувчилар молия ва кредит статистикаси масалаларини мутлақо эътибордан четда қолдирганлар. Республика давлат бюджетининг ўсиши, иттифоқ бюджетидан республика халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағларнинг кўпая бориши, бюджетдан аҳолига тўланаётган пенсия ва нафақаларнинг миқдори каби маълумотлар тўпламга киритилмаган.

Тўпламни кейинги нашрларга тайёрлашда юқорида кўрсатилган нуқсонларни тузатиб юбориш керак.

Ҳ. СОБИРОВ,
иқтисодий фанлар кандидати.

[1] СССР Марказий Статистика Бошқармаси. Ўзбекистон ССР Статистика бошқармаси **«Народное хозяйство Узбекской ССР»** статистика тўплами. Госстатиздат, Тошкент, 1957 йил.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК

Қулай фурсатдан фойдаланиб, шудгорлашни тезда тамомлайлик!

☆ ☆

Ўрта Чирчиқда шудгорлаш сабабсиз кечиктирилмоқда

Бир неча йиллар мобайнида пахта тайёрлаш давлат планини бажармасдан келаётган Ўрта Чирчиқ районининг совхоз ва колхозлари ўтган қишлоқ хўжалик йилини яхши натижалар билан якунладилар. Йирик ва юқори ҳосилли колхозлар давлатга пландан ташқари кўплаб пахта топширдилар. Ўнлаб бригада, звенолар 30-40 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Пахтачиликни ривожлантиришда қўлга киритилган бу муваффақият район раҳбарларини ҳам, колхоз раисларини ҳам мағрурлантирмаслиги, аксинча ютуқлар амалий иш билан мустаҳкамланиши керак.

Бу йил етиштириладиган мўл ҳосил тақдири шу кунларда ҳал этилади. Ана шуни ҳисобга олган илғор совхоз ва айрим колхозларнинг раҳбарлари ерларни тез суръат билан шудгор қилиб, кўкламги экишга тахт қилиб қўймоқдалар.

Райондаги янги ташкил қилинган Киров номли совхоз коллективи шудгорлашда яхши натижага эришаётир. Механизаторларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли 4291 гектар ер тўла шудгор қилиб бўлинди. Азамат механизаторлар суръатни кучайтириб, шу йил январь ойининг беш кунлигида планга нисбатан 15,8 процент ерни шудгор қилдилар ва область ижроия комитети, Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар. Ленин номли колхоз правлениеси ҳам 1958 йил ҳосили учун пухта замин тайёрламоқда.

Бироқ райондаги кўпчилик колхозларда шудгорлаш ва қишки тадбирларни амалга оширишдек муҳим ишлар ҳозирги талаблар даражасида эмас.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг 1958 йил ҳосили учун шудгорлашни ва бошқа ишларни кучайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарорида ҳам ерни шудгорлаш ва мўл ҳосил учун тайёргарликнинг бўшлиги кўрсатилган эди. Бироқ райондаги колхозларда бу қарордан кейин ҳам шудгорлашда кўзга кўринарли силжиш бўлмади, иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилди.

Пахта тайёрлаш планини ошириб бажарган, 1160 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан ҳосил топширган Куйбишев номли колхозда шудгорлаш ҳаддан ташқари қониқарсиз ташкил қилинган. Колхоз раиси Йўлдошева, партия ташкилотининг секретари Қобилов ўртоқлар ўтган йилги ютуққа маҳлиё бўлиб қолдилар, ташкилий ишлардаги камчиликларни ўз вақтида тугатмадилар, тракторларнинг унумли ишлаши таъмин этилмади. Ҳосили йиғиб олинган ерлар ғўзапоядан ўз вақтида тозаланмади. Натижада 3 та трактор бригадасининг 6 трактори кўп вақт бекор турди. Қарийб 2 ой мобайнида 673 гектар ер ҳайдалиб, топшириқ 45,2 процент адо этилди, холос. Ўртоқ Ким Николай бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари ғоят унумсиз ишладилар. Тракторларни ўз вақтида техника кўригидан ўтказмадилар. Пак Василий бригадасида ҳам худди шундай аҳвол юз берди.

Илғор «Ленин йўли» колхозида ҳам ғанимат кунларда ер ҳайдаш яхши уюштирилмади. Мавжуд 9 трактордан айрим кунлари биттаси ҳам ишламайди. Колхоз правлениеси механизаторларни плугаторлар билан таъминламаганликлари сабабли ер саёз ҳайдалди. Ҳамма имкониятга эга бўлган бу колхозда 4 январгача 2024 гектар ердан энди 1169 гектари шудгор қилинипти.

Карл Маркс номли колхоз ўтган йил ҳам пахта тайёрлаш давлат планини бажармади, ҳосил камайиб кетди. Бунга ерлар кузда сифатли шудгор қилиб қўйилмагани сабаб бўлди. Колхоз раҳбарлари бу йил ҳам турли баҳоналарни рўкач қилиб, ерларни ғўзапоялардан тозаламадилар, ҳайдаш жуда кечикиб бошланди. Шунинг учун пландаги 685 гектар ердан фақат 270 гектари шудгор қилинди. Тракторларнинг иш унуми пастлиги устига шудгорнинг сифати ҳам ёмон. Икки ДТ трактори 16 ўрнига бир кунда аранг 4 гектар ер ҳайдамоқда. Бригада механиги ўртоқ Риқсиев тракторчилар ишидаги нуқсонларни тугатишга бепарво қараётир.

Районда шудгорлашнинг кечикишига, план энди 62 процент бажарилишига биринчи навбатда МТС дирекцияси айбли. МТС узоқ вақт раҳбарсиз қолди. Вақтинча директор бўлиб турган киши ҳардам хаёллик билан иш тутди. Оқибатда колхоз далаларида 67 ўрнига 20 трактор ишламоқда.

«Ҳақиқат», Ворошилов номли, Хрушчев номли, М. Горький номли колхозларда ҳам аҳвол ачинарли, ерларнинг лоақал ярми ҳам ҳайдалган эмас, 200-300 гектарлаб ер ғўзапояси билан турибди. Айрим колхозларнинг правлениеси тракторчилар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб бермаслиги ҳам шудгорлашга салбий таъсир қилаётир. Хрушчев номли, «Ҳақиқат» колхозларининг правлениелари тракторчиларга ноябрь ойи учун тегишли бўлган пулларини ҳанузгача берган эмас.

Шудгорлашнинг қониқарсизлиги устига техникани кўклам экишига тайёрлаш ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Тракторлар, айниқса чопиқ тракторлари, қишлоқ хўжалик машиналари МТС устахонасига келтирилмаган. Мажбуриятга кўра МТС ҳар куни 5 тадан тракторни ремонтдан чиқариши керак. Аммо ҳалигача битта ҳам трактор ремонт қилингани йўқ. МТС директори ўртоқ Акопян, «мен яқинда иш бошладим», деб хотиржам юрибди.

Ҳозирги вақтда йўл қўйилган камчиликларни баҳорда тузатиб бўлмайди. Район пахтакорларига, партия, совет ташкилотларининг раҳбарларига шудгорнинг мўл ҳосил гарови эканини ва бу 1957 йилда мўл ҳосил етиштиришда яхши натижалар берганини тушунтириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Улар буни ҳаммадан яхши биладилар. Шундай экан, Ўрта чирчиқликларга «нега шудгорлашни унутдингиз?» деб савол берсак ҳақлимиз!

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Гулистон районидаги Крупская номли колхозда 1957 қишлоқ хўжалик йили муваффақиятли якунланди. 880 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 29 центнер ўрнига 30,5 центнердан ҳосил олиниб, план 105 процент қилиб бажарилди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 1956 йилга нисбатан 1,5 центнердан ошди. Ортиқбой Отақулов бошлиқ бригада аъзолари 120 гектар ернинг ҳар гектаридан 42,5 центнердан ҳосил олиб, катта муваффақиятга эришдилар. Шу бригаданинг Мамажон Жобиров бошлиқ звено ерларидан 57 центнердан, 1-бригаданинг Исақул Шомуродов бошлиқ звено ерларидан 55, 2-бригаданинг Ризақул Бобоев бошлиқ звено ерларидан 48 центнердан ҳосил олинди. Қодирқул Хатамов, Абдулла Қурбонбоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам пахтадан юқори ҳосил етиштирилди.

Колхозда чорва маҳсулотлари етиштириш планлари ҳам ошириб бажарилди. 1957 йилда 137 тонна сут соғиб олинди. Колхоз чорвачиликдан 500 минг сўмдан кўпроқ фойда қилди.

Ҳамма планлар муваффақият билан бажарилгани учун бу йил колхоз бўйича 8,5 миллион сўм даромад олинди. 1956 йилга нисбатан даромад 300 минг сўм ошди.

Илғор бригада ва звеноларда меҳнат кунларининг қиммати жуда юқори бўлди. Мамажон Жобиров бошлиқ звенода бир меҳнат кунига 2,5 килограмм ғалла, 34 сўмдан пул, Исақул Шомуротов бошлиқ звенода 33 сўмдан, Абдумалик Эркабоев бошлиқ звенода 40 сўмдан пул тўғри келди.

Ҳозир Крупская номли колхоз аъзолари 1958 йилда ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил олиш учун курашни қизитиб юбордилар. 900 гектар ер шудгор қилиб қўйилди. 1405 тонна маҳаллий ўғит тўпланди, 250 тонна минерал ўғит ташиб олинди. 250 гектар ерга яхоб суви берилди. 40 гектар қўриқ ер ўзлаштирилди. Пахтакорлар чорва қишловини ҳам намунали ўтказиш учун астойдил курашмоқдалар.

Суратда: Гулистон районидаги Крупская номли колхознинг раиси ўртоқ **Ҳасан Турсунқулов.**

☆

Кўкламга тайёрланмоқдалар

БОЁВУТ. (ЎзТАГ). Район колхозлари қишнинг илиқ кунларидан фойдаланиб, дала ишларини кенг кўламда олиб бормоқдалар. Илғор «Коммунизм» колхозининг аъзолари бу соҳада айниқса уюшқоқлик билан меҳнат қилиб, яхши натижаларга эришаётирлар. Колхоз бу йил чигитни барча майдонларга янги агротехника усулида экади. Шу мақсад билан пахтакорлар қайси участкага қайси схемада чигит экишни белгилаб чиқдилар. Ҳозир барча майдонлар ғўзапоялардан тозаланиб, шудгор қилиб қўйилди, пахта майдонининг асосий қисмига яхоб суви берилди. Бултур кўп майдонларга ана шундай яхоб суви берилганлиги учун сув анча кам сарфланди.

Колхозда маҳаллий ўғитларни тўплайдиган махсус бригадалар тузилган, улар зарур транспорт воситалари ва инвентарлар билан таъминланган. Колхоз правлениеси бу ишларни сидқидиллик билан бажараётган колхозчиларга оширилган миқдорда ҳақ тўламоқда. Шунинг учун ҳозир ҳар куни далага белгиланган графикка қараганда 2 баравар кўп маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Ўртоқ Ж. Латипов бошлиқ бригада аъзолари колхозда биринчи бўлиб, кўкламга тайёргарлик ишларини тугалладилар.

Бу бригадада шудгор қилинган ерлар январнинг бошларидаёқ бороналанди. Бригада аъзолари суғориш каналларига бутун майдонларни сув билан таъминлай оладиган 2 та кучли мотор ўрнатдилар. Бу—сув танқислигини тугаллаш учун хизмат қилади. Колхознинг бошқа қатор бригадаларида ҳам кўкламга — экиш кампаниясига тайёрлик ана шундай уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Авиация ёрдами билан

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари етиштирилган мўл ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб-териб олиб, бу йилги мўл ҳосил учун пухта замин тайёрлаш ишларини бошлаб юбордилар. Колхозда пахта майдонларини ғўзапоялардан тозалаш, шудгорлаш кундан-кунга кучайтирилмоқда. Шудгорлаш олдидан ерга суперфосфат сепилмоқда. Бу зарур иш авиация ёрдами билан бажарилаётир. Тажрибали командир Д. Дарогон раҳбарлигида учувчи М. Кузьмин ўз самолёти билан колхознинг 1000 гектар ерини суперфосфат билан озиқлантирди.

Шунинглек, районнинг «Коммунизм» ва Жданов номли колхозларда ҳам бедапоя, сабзавот экинлари ва пахта майдонлари самолёт орқали суперфосфат билан озиқлантирилаётир. Бу ишларни бажаришда авиатехник О. Халилов, колхозчилардан Қ. Қосимов, М. Бўриев, Т. Ғуломов ўртоқлар астойдил меҳнат қилаётирлар. Ҳозиргача Жданов номли колхознинг 450 гектар ерига 135 тонна, «Коммунизм» колхозининг 230 гектар ерига 65 тонна суперфосфат сепилди.

Қ. СОБИРОВ.

СССРда қишлоқ Хўжалигининг ривожланиши

СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

8 январда чет эллар билан маданий алоқа Давлат комитетида совет ва чет эл журналистларининг матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Матбуот конференциясида СССР Қишлоқ хўжалиги министри В. В. Мацкевич мамлакатда қишлоқ хўжалигининг ривожланиши ва перспективалари тўғрисида ахборот берди. 1954-1957 йилларда дон тайёрлаш ва харид қилиш бундан олдинги тўрт йиллик даврдагига нисбатан 22 процент, картошка тайёрлаш ва харид қилиш 26 процент, гўшт тайёрлаш ва харид қилиш 51 процент, сут тайёрлаш ва харид қилиш 62 процент кўпайди. Бошқа маҳсулотларни етиштириш ҳам кескин суратда ортди.

1957 йил қишлоқ хўжалигида аҳоли жон бошига сут, гўшт ва ёғ етиштириш жиҳатидан яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш шиори остида ўтди. Партия ва ҳукуматнинг бу чақириғини қишлоқ меҳнаткашлари актив қўллаб-қувватладилар. Бу тинч мусобақада ҳозирдаёқ баъзи муваффақиятларга эришилди. 1956 йилда АҚШда сут етиштириш 1953 йилдагига нисбатан 4,2 процент кўпайган бўлса, Совет Иттифоқида бу ўсиш 35 процентни ташкил этди. АҚШ да 1953 йилда 54,7 миллион тонна сут етиштирилган эди, 1957 йилда (дастлабки маълумотларга кўра) сут етиштириш 57,6 миллион тоннага етди. СССР да эса, 1957 йилда дастлабки маълумотларга кўра, 55 миллион тонна сут етиштирилди. СССР сутнинг ялпи миқдори жиҳатидан 1958 йилдаёқ АҚШ дан ўзиб кетишни мўлжаллайди.

Гўшт етиштириш ҳам 1956 йилдагига нисбатан ортди, лекин гўшт етиштириш бир мунча секинроқ ўсиб бормоқда. СССР да жун, картошка ва қанд лавлаги 1957 йилдаёқ умумий миқдори жиҳатидан ҳам, аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ҳам АҚШ дагига нисбатан кўпроқ етиштирилди.

Ўртоқ Мацкевич мухбирларнинг қўриқ ерларни ўзлаштириш, сут етиштиришни кўпайтиришга қандай таъсир кўрсатганлиги тўғрисидаги саволига жавоб бериб айтдики, қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши ва дон ҳосилининг оширилиши мамлакатнинг бир қанча районларида кўпроқ сут ва гўшт олишга имкон берди. Украинада қанд лавлаги майдонларини кўпайтириш имконияти туғилди.

Ўртоқ Мацкевич СССР ва АҚШ қишлоқ хўжалиги ходимлари ўртасида алоқаларни ривожлантиришга муфассал тўхталиб ўтди. Афсуски, Америкадаги муайян доиралар совет қишлоқ хўжалик делегациясининг 1955 йилда ўрнатган алоқаларига салбий қараб келмоқдалар. деди ўртоқ Мацкевич у АҚШ қишлоқ хўжалик ходимлари билан дўстона алоқалар йўлга қўйилади, деб ишонч билдирди. (ТАСС).

Моҳир чўпон

Эрталабдан бери ёғаётган ёмғир аста-секин тиниши билан ҳаво очилиб кетди. Булутлар орасидан мўралаб чиқаётган қуёш ўз нурини кенг адрларга ёймоқда. Бепоён чўл. Қуриб қолган сапсариқ гиёҳлар ва уч-тўртта ўтовдан ташқари ҳеч нарса кўринмайди. Торгина кичик йўл бўйлаб елдек учиб бораётган машинанинг юриш тезлиги тобора пасаймоқда, биз ҳамон тепаликка кўтарилмоқдамиз. Атроф баланд, қорли тоғлар билан қопланган. Тоғ ёнбағирларидаги кенг ўтлоқлардан бирида ёши қирқлардан ошган, қотмадан келган новча бир йигит қўй боқмоқда. У қўй подаларининг кенг яйлов бағрида роҳат қилиб, ўтлаб юрганидан беҳад хурсанд бўлиб, жилмайиб турарди. Бу йигит Тошкент область Оҳангарон «Наслчилик» совхозининг бош чўпони ўртоқ Бўлғамбеков экан.

Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати ўртоқ Бўлғамбековни совхоз ишчиларигина эмас, бутун областдаги «Ударник», «Кўкорол» ва 1, 2-«Оҳангарон» совхозларининг илғор чорвадорлари ҳам яхши танийдилар. Чунки Бўлғамбеков бу совхозлар учун ҳар йили бир неча юзлаб майин жунли наслдор қўйлар етиштириб беради ва у ерларга бориб ўз тажрибасини ўргатади.

Биз ўртоқ Бўлғамбековдан совхоз чўпонлари эришаётган муваффақиятлар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Мен, — дейди у, камтарлик билан, — бир неча йилдан бери чўпонлик қиламан. Совхозга қўйчилик фермаси янги ташкил этилган дастлабки кунларда келган эдим. У пайтда совхозимизда майин жунли қўйлар сони унчалик кўп эмас эди. Сўнгги йилларда биз жун маҳсулотлари етиштиришда майин жунли қўйларни кўпайтиришга катта аҳамият бердик. Шунинг учун ҳам совхозимизда қўй туёғи йилдан-йилга кўпаяяпти. Бунинг натижасида жун маҳсулотлари етиштиришда катта ютуқларга эришаяпмиз.

Ҳозир совхозимизда 14 мингга яқин майин жунли наслдор қўй бор, — деб давом этади чўпон, — биз ўтган чорвачилик йилида пландан ташқари 10 минг килограммга яқин жун маҳсулоти тайёрладик. Яъни ўрта ҳисобда ҳар бир қўйдан пландаги уч килограмм ўрнига уч ярим-тўрт килограммдан майин жун қирқиб олинди. Қўйларнинг жунини қирқиш ишларини тўла механизациялаштирдик. Бу эса, меҳнат унумдорлигини қарийб икки ҳисса ошириш ва кўплаб ишчи кучини тежаш имконини берди.

Совхозимиз коллективи майин жун маҳсулотлари етиштириш бўйича Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиб, виставканинг Фахрий ёрлиқ ва Олтин медалларини олишга муяссар бўлди.

Чўпонларимиз чорва ишларида илғор зоотехника фани қоидаларини кенг қўлланишга катта эътибор бераётирлар. Бу соҳада бош зоотехник ўртоқ Русаков яқиндан ёрдам бермоқда.

Биз қўзичоқларнинг ҳаммасини соғлом ва бақувват сақлаб қолишдан ташқари ўтган давр ичида планга қўшимча равишда 350 бошга яқин қўзи олишга муваффақ бўлдик. Илғор чўпонларимиз олтинчи беш йилликнинг охиригача майин жунли қўйлар сонини 25 минг бошга етказиш ҳамда жун маҳсулотлари тайёрлашни ҳозиргига нисбатан қарийб икки ярим-уч баравар ошириш мажбуриятини олдилар. Шак-шубҳа йўқки, улар бу мажбуриятни ҳам шараф билан бажарадилар. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд.

Х. АБДУВАЛИЕВ.

Мавжуд резервларни ишга солиб, чорвачиликни янада ривожлантирамиз

Мамлакатимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари XX съезд қарорларига—яқин йиллар ичида аҳоли жон бошига гўшт, сут ва ёғ етиштиришда Америка Қўшма Штатларига етиб олиш тўғрисидаги партиямиз чақириқларига амал қилиб, 1957 йилда катта ғалабаларга эришдилар. Шу жумладан бизнинг Бўстонлиқ район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам чорвачиликни ривожлантиришда қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Бу соҳада кескин бурилиш ясадилар.

1957 йилнинг 11 ойида 1956 йилга нисбатан районда 6 минг центнер сут, 1311 центнер гўшт кўп етиштирилди. Шу вақт ичида жун тайёрлаш 6 процент, тухум тайёрлаш икки бараварга яқин ошди. Район бўйича 11 ойда ҳар бир сигирдан 750 литр ўрнига 1005 литрдан сут соғиб олинди. Ленин номли колхозда ҳар бир сигирдан 1567 литрдан, яъни ўтган йилгидан 728 литрдан кўп сут олинди.

Айрим сут соғувчилар бундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ленин номли колхознинг сут соғувчиси Гушар Зиракбоева ҳар бир сигирдан 1767, Фрунзе номли колхоз аъзоси Қоллиқиз Шагаева 1375, «Бўстонлиқ» совхозининг «Қизил юлдуз» бўлимидаги сут соғувчиси Норбу Юнусова 1400 литрдан сут соғиб олдилар. Энди, бундай илғор сут соғувчилар сафи кенгайиб бормоқда.

Чорва молларининг туёғини кўпайтиришда илғор чўпонлар катта ютуқларга эришдилар. Фрунзе номли колхознинг чўпонларидан Айдарбек Кашинбоев 100 бош совлиқдан 121, Жойлду Қолжонов 100 бош совлиқдан 117 қўзи олишга муваффақ бўлди. Районда қўйлар сонини кўпайтириш плани 102,9 процент, чўчқачилик плани 214 процент бажарилди. Районимизда чорвачиликнинг ривожланаётганлигини кўрсатадиган бу каби фактлар оз эмас.

Лекин, шуни эътироф қилиш керакки, районимизда чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш, шу йўл билан чорвачиликни хўжаликнинг сердаромад тармоғига айлантириш соҳасида мавжуд имкониятлардан, катта резервлардан, кенг яйловлардан ҳали мақсадга мувофиқ равишда тўла фойдаланаётганимиз йўқ. 1957 йилда эришилган ютуқлар эса дастлабки қадам, холос.

Агар биз 1957 йилнинг 11 ойида қилинган ишларимизни бир қатор кўздан кечириб чиқсак ҳали ишимизда жуда катта камчиликлар борлигини кўрамиз. Хўш, районимизда чорвачилик соҳасида қандай камчиликлар ва фойдаланилмаётган қандай резервлар бор?

Аввало, районимизда ер майдонига нисбатан чорва молларининг туёғи ҳали жуда кам. Иккинчидан, чорвачилик фермаларида бор бўлган молларнинг, айниқса, сигирларнинг кўпи наслдор эмас. Учинчидан, чорва маҳсулотларини кўпайтириш тадбирлари ҳали етарли равишда амалга оширилаётгани йўқ. Шу туфайли илғор районларда 100 гектар ер ҳисобига 300-400 центнердан сут етиштирилаётгани ҳолда бизнинг районда бор-йўғи 29 центнердан сут етиштирилди. Айрим колхозларда эса бундан ҳам кам сут соғиб олинди.

Наримонов номли колхозда сутчилик фермасининг иши мутлақо талабга жавоб бермайди. Колхоз раҳбарлари бу муҳим ишга масъулиятсизлик билан қараганлар. Фермада соғилган сутнинг аниқ ҳисоби йўқ. Бу ерда ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 586 литрдан ошмайди. Бунинг сабаби шуки, сигирлар 300 кун ўрнига 150-180 кун соғилмоқда. Бундай аҳвол бошқа колхозларда ҳам юз берди. Агар ҳамма колхозларда ҳам иш нормал ҳолда олиб борилганда эди, биз районда сут етиштириш планини анча ошириб бажарган бўлур эдик.

Районимизда сут етиштиришнинг камайиб кетишига ер майдонига қараганда сигирлар сонининг жуда камлиги ҳам сабаб бўлди. Масалан, районда 100 гектар суғориладиган ерга 2,4, айрим колхозларда бундан ҳам кам, «Қизил тув» колхозида 1,7, Наримонов номли колхозда 2, «Бўстонлиқ» совхозида 2,6 та сигир тўғри келади. Бу албатта, ҳозирги талабларга мутлақо жавоб бера олмайди.

Барча колхозларда ва «Бўстонлиқ» совхозида мавжуд сигирлардан райондаги айрим илғор колхозлар сингари сут соғиб олинган тақдирда ҳозиргига нисбатан сут маҳсулоти етиштириш анча кўпайган бўлур эди. Давлатга 1957 йилда 1804 тонна ўрнига 2814 тонна, яъни 1010 тоннадан кўпроқ сут етказиб берган бўлур эдик.

Фрунзе номли колхозда 1957 йилда ҳар бир қорамол 284 килограмм тирик вазнда гўштга топширилди. Бўстонлиқ совхозининг Карл Маркс номли бўлимида 741 қўй 45 килограмм ўрнига 52 килограмм тирик вазнда гўштга берилди. Бу бўлимда қўйлар яхши семиртирилгандан кейин давлатга топширилганлиги учун 5215 килограмм гўшт ёки 115 бош қўй фойда қилинди. Молларни шу хилда семиртириб гўштга топшириш чорва маҳсулотини кўпайтиришда катта аҳамиятга эга эканлигини ана шу бўлимда яна бир марта синаб кўрилди.

Лекин кўп колхозларда ва совхознинг айрим бўлимларида моллар, қўйлар ва чўчқалар яхши семиртирилмай гўштга бериб юборилмоқда. Яъни гўштга топшириш лозим бўлган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 300 килограмм, қўйнинг оғирлиги 45 килограмм бўлиши лозим бўлгани ҳолда район бўйича топширилган қорамолдан 23 проценти, қўйэчкиларнинг 27 проценти ориқ ҳолда гўштга топширилди. Жумладан Энгельс номли колхозда қўйлар 34 килограммдан оғирликда гўштга берилган. «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозида 84 та қорамол ўртача 185 килограммдан, 998 қўй 40 килограммдан оғирликда гўштга топширилиб, хўжалик 14,5 тонна гўшт зиён қилган. Районнинг бошқа колхозларида ҳам ана шундай аҳвол юз берди. Шу туфайли кўпгина қорамол, қўй, чўчқа беҳуда йўқотилди.

Агар қорамол ва қўйларнинг белгиланган вазнда семиртирилиб гўштга топширилганда эди, район бўйича 450 та қорамол, 500 бош қўй ва 100 бош чўчқа сақлаб қолинган, чорванинг туёғини анча кўпайтирган бўлур эдик.

Районимизда чорвачилик соҳасида фойдаланилмаётган мана шу каби кўпгина резервлар борки, биз келгусида ундан тўла фойдаланишимиз, уларни ишга солишимиз, бу ишга чорвачиликни ривожлантиришнинг энг муҳим фактори сифатида қарашимиз керак.

Гарчанд районда чўчқачилик плани 214 процент қилиб бажарилган бўлса ҳам ҳали бу соҳадаги ишимизни ҳозирги талабларга жавоб берадиган ҳолда деб, бўлмайди. Аввало 1957 йилда бор-йўғи 458 бош чўчқа гўштга топширилди. Бу давлатга топширилган ҳамма гўштнинг фақат 4 процентини ташкил этади, холос.

Калинин номли, Фрунзе номли, Жданов номли колхозлар гўштга атиги 5-10 тадан чўчқа топширдилар. Илғор Фрунзе номли колхозда ҳам чўчқачиликка эътибор берилмаётир. Бу колхозда 11 ойда чўчқачилик учун 36 минг сўм харажат қилиниб, фақат 8 минг сўм даромад олинди. 1 килограмм чўчқа гўштининг таннархи бу колхозда 24 сўм 33 тийинга тўғри келди.

Районда чўчқачиликни ривожлантириш бошқа молларнинг сонини сақлаб қолишда, жун маҳсулотини кўпайтиришда, кўп гўшт етиштиришда катта аҳамиятга эгадир. Чунки, 2-3 ёшли ахта қўйлардан ёш қўчқорларга қараганда албатта кўп жун олинади. Аммо кўп вақт бизда қўчқорлар барвақт гўштга топшириб юборилади. Агар улар 2-3 йил сақланиб қолинса, ўрнига чўчқа гўшти топширилса, қўчқорлардан кўпроқ жун ва гўшт маҳсулоти олиш мумкин. Бироқ ҳозир кўп колхозларда ва «Бўстонлиқ» совхозининг айрим бўлимларида мана шу мақсадга мувофиқ иш олиб борилмаётир.

Районда айрим ҳолларда чўчқачиликни тугатишга қаратилган зарарли ҳаракатлар ҳам сезилмоқда. Масалан, «Бўстонлиқ» совхозининг Карл Маркс номли, Навоий номли бўлимларида «бино, озуқа йўқ» деган баҳона билан 19-21 килограмм оғирликдаги 123 бош чўчқа гўштга топшириб юборилди. Умуман совхоз бўйича гўштга топширилган чўчқаларнинг оғирлиги 46 килограммдан ошмади. Бундан ташқари совхозда 83 бош чўчқа сотиб юборилган, 44 бош чўчқа бошқа совхозларга бериб юборилган. Совхоз директори ўртоқ Шариповнинг чўчқачиликни тугатишга қаратилган бундай ҳаракатига муросасозлик билан қараб бўлмайди.

Юқорида кўрсатилган бир қатор фактлар районимизда чорвачиликнинг кенг қулоч ёзиб ривожланишига халақит бермоқдаки, уларни яқин вақт ичида тугатишимиз, чорвачиликнинг ҳар тарафлама тараққий этиши учун кенг йўл очиб беришимиз керак.

Ҳозирги вақтда олдимизда чорва қишловини намунали ўтказиш, чорва моллари сонини баҳоргача тўла ва омон сақлаб қолишдек энг муҳим ва масъулиятли вазифа турибди. Лекин, бу соҳадаги ишимизни ҳам қониқарли деб бўлмайди. 1957 йилда ем-хашак тайёрлаш плани бор-йўғи 67 процент бажарилди. Жданов номли, Наримонов номли, Фрунзе, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» каби айрим колхозларда ем-хашак тайёрлаш плани атиги 40-50 процент бажарилди. Бу колхозлар район матлубот союзига келтирилган шулха ва кунжара каби озуқаларни ҳам тўла ташиб олмаганлар.

Айрим колхозларда ва совхознинг баъзи бўлимларида молларга белгиланган норма бўйича озуқа берилмаётир. Масалан, «Бўстонлиқ» совхози Сталин номли бўлимининг фермасида шундай аҳвол юз бераётир. Моллар яхши боқилмагани учун кейинги вақтларда сигирлардан сут соғиб олиш кескин равишда камайиб кетди.

Тўғрисини айтганда 12 процент от, 11 процент қорамол ва 7 процент қўй-эчки ортиқ ҳолда қишловга етиб келганини назарга олганда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш масаласига жиддий эътибор бериш лозим бўлади. Олдимизда мавжуд ем-хашакларни исроф қилмай мақсадга мувофиқ тўғри фойдаланиш, дағал ем-хашакларни машина билан қирқиб молларга бериш, жамоат чорва биноларида айрим кишиларнинг ўз молларини боқишларига йўл бермаслик, молларга ветеринария назоратини кучайтириш, айниқса, ёш бузоқларни нобуд қилмай қишдан чиқариш каби муҳим вазифалар турибди.

Чорва қишлови даврида чўпонлар, молбоқарлар, сут соғувчилар ҳал қилувчи роль ўйнайди. Уларга тўла маиший шароит яратиб бериш, уларнинг уй-жойларини яхшилаш, иссиқ кийим-кечаклар билан таъминлаш лозим. Лекин айрим жойларда бу муҳим ишга масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Масалан «Бўстонлиқ» совхозининг Сталин номли бўлимида сигирлар учун яхши бинолар қурилгани ҳолда молбоқарлар учун жой ҳозирланмаган. Буни нормал ҳол деб бўлмайди.

Яқинда район Совети депутатларининг бешинчи сессияси бўлиб ўтди. Сессияда чорвачилик масаласи кенг муҳокама қилинди. Ишимиздаги ютуқлар билан бир қаторда юқорида қайд этилган барча камчиликлар очиб ташланди. Сессия бу соҳадаги камчиликларни бартараф қилиш учун конкрет тадбирлар белгилади. Ҳеч шубҳасиз районимиз чорвадорлари чорва қишловининг намунали ўтказилишини таъминлайдилар. Мавжуд камчиликларни бартараф қилиб, барча ички резервларни ишга соладилар, бундан кейин чорвачиликни кенг ривожлантиришни тўла таъминлайдилар. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд!

Карим АСИЛБЕКОВ,
Бўстонлиқ район ижроия комитетининг раиси.

Румыния меҳнаткашлари ўртоқ Петру Гроза билан видоълашмоқдалар

БУХАРЕСТ, 8 январь. (ТАСС). Румыния телеграф агентлиги қуйидагиларни билдиради: бугун доктор Петру Гроза жасади солинган тобут ўрнатилган Республика саройига меҳнаткашлар видоълашиш учун кела бошладилар.

Сарой олдида ўзларининг севикли Буюк Миллат мажлиси Президиуми Раиси билан видоълашиш учун келган румин гражданларининг колоннасининг охири кўринмайди.

Улуғвор катта бинони фронтонида марҳумнинг креп билан ўралган катта портрети турибди, бу портрет теварагида креп билан ўралган уч рангли ва қизил байроқлар ҳилпираб турибди.

Сарой кенг залининг қоқ ўртасига ўрнатилган тобут устида Румыния Халқ Республикасининг креп билан ўраб олинган герби турибди, постаментда сон-саноқсиз гулчамбарлар бор, бу гулчамбарлар орасида Румыния Ишчи партияси Марказий Комитети, Министрлар Совети, Буюк Миллат мажлиси Президиумидан, Бухарестдаги дипломатик корпусдан, марҳумнинг оиласидан, Румыния Халқ Республикаси академиясидан, касаба союзлари Марказий советидан, меҳнаткаш ёшлар союзидан, Совет Иттифоқи билан маданий алоқа қилиш румин жамиятидан (АРЛУС), Румыния Ишчи партияси Бухарест шаҳар комитети ва халқ кенгашидан қўйилган гулчамбарлар бор.

Тобут ёнидаги бахмал ёстиқчаларда катта хизматлари учун доктор Петру Гроза томонидан олинган румин ва чет эл орден ва медаллари қўйилган.

Залда мотам куйлари эшитилади. Соат 9 дан 15 минут ўтади. Георге Георгиу-Деж, Киву Стойка, Георге Апостол, Эмиль Боднараш, Петре Борила, Николае Чаушеску, Александру Дрэгич, Александру Могиорош, Константин Пирвулеску, Леонтин Сэлэжан тобут ёнида биринчи фахрий қоровулда турадилар. Сўнгра бошқа сиёсий ва жамоат арбоблари, академиклар турадилар.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари марҳумнинг оиласига ва қариндош-уруғларига таъзия билдирадилар.

Марказий муассасаларнинг, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, Буюк Миллат Мажлисининг депутатлари, йирик корхоналар ишчи коллективларининг вакиллари ва бошқалар фахрий қоровулда турадилар.

Корхоналар ва муассасаларнинг меҳнаткашлари тобут ёнидан чуқур қайғу ва сукут билан ўтадилар. Улар ҳамма учун азиз бўлган доктор Петру Грозага сўнгги марта чуқур қайғу билан назар ташлайдилар.

Доктор Петру Гроза билан видоълашмоқ учун келганларнинг охири кўринмайди. Минглаб меҳнаткашлар ўзининг бутун ҳаётини ўз халқининг моддий ва маданий тараққиёти учун, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун курашга бағишлаган атоқли сиёсий ва давлат арбоби билан қайғириб видоълашмоқдалар.

Руминияда мотам митинглари

БУХАРЕСТ. 8 январь. (ТАСС). Румыния Телеграф агентлигининг хабар беришича, Румыния корхоналари ва муассасаларида, коллектив ва давлат қишлоқ хўжаликларида мотам митинглари ўтказилмоқда. Бу митингларда меҳнаткашлар Буюк миллат мажлиси Президиумининг раиси доктор Петру Грозанинг вафоти муносабати билан чуқур қайғу билдирмоқдалар, Румыния ишчи партияси ва Румыния Халқ Республикаси ҳукумати атрофига янада маҳкам жипслашишга, Ватаннинг равнақ топиши учун фидокорона меҳнат қилишга қатъий аҳд қилганликларини изҳор қилмоқдалар.

Испаниянинг Африкадаги мустамлакаси — Ифнидаги воқиаларга доир. **Суратда:** қўзғолончилар испанлар бўшатиб чиққан қалъага кирмоқдалар.

Интерконтиненталь агентлигининг фотоси.

Чет элларда

ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНОНИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ

ДЕҲЛИ, 8 январь. (ТАСС). Кеча бу ерда расмий визит билан келган Индонезия президенти Сукарно Ҳиндистон бош министри Неру билан икки марта учрашди. Матбуотнинг қайд қилишича, музокаралар давомида президент Сукарно Индонезия билан Голландия ўртасидаги муносабатларнинг кескинлашиб кетганлиги муносабати билан Индонезиядаги ҳозирги аҳволни таърифлаб берган. Бундан ташқари, Сукарно билан Неруниннг халқаро аҳволга доир баъзи масалаларни муҳокама қилганликлари тўғрисида хабар берилмоқда.

Ҳамма газеталар Индонезиянинг Ғарбий Ирианни Голландия мустамлакачилари ҳукмронлигидан озод қилиш тўғрисидаги қонуний талабларини Ҳиндистон қўллаб-қувватлаганлигини уқдириб ёзмоқдалар.

АМЕРИКА САМОЛЁТИ АЛБАНИЯНИНГ ҲАВО ЧЕГАРАЛАРИНИ БУЗИБ ЎТМОҚДАЛАР

ТИРАНА, 8 январь. (ТАСС). Бу ерда хабар берилишича, Американинг ҳарбий реактив самолети — «Т-33» типидаги қирувчи самолети жанубий давлат чегараси районида Албаниянинг ҳаво чегарасини бузиб ўтиб, Пермети, Кельцюра, Берат шаҳарлари устида Тирана томонига қараб учган.

Албаниянинг ҳарбий ҳаво кучлари самолетлари америка самолётини Албания аэродромига қўнишга мажбур этганлар. Албаниянинг компетентли органлари тегишли текшириш ишларини олиб бормоқдалар.

РАКЕТАЛАР ЯРАТИШ СОҲАСИДА ФРАНЦИЯ-ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ ЎРТАСИДА МАХФИЙ ҲАМКОРЛИК

БОНН, 8 январь. (ТАСС). «Франкфуртер рундшау» газетасининг Париж мухбири қуйидагиларни билдиради: мухбирга маълум бўлишича, Ғарбий Германия олимлари ва ҳарбий экспертлари Коломб-Бешар (Жанубий Жазоир)даги Франция ракета полигонида янги қуролларни синашда узоқ вақтдан буён иштирок қилмоқдалар.

Шу маълумотларга кўра, Ғарбий Германия олимлари Эльзасдаги нуқул ҳарбий проектлар билан шуғулланадиган «Сен-Луи техника синаш лабораторияси» деб аталган институтнинг ишларида қатнашмоқдалар. Бу институтнинг ишлари учун сарф бўладиган маблағнинг ярмини Франция, ярмини Германия Федератив Республикаси қопламоқда. Ғарбий Германия вакили институтнинг илмий раҳбари, Франция вакили эса унинг бошқарувчисидир.

Мухбир кўрсатадики, мазкур институтни маблағ билан таъминлаш ГФРнинг 1957 йилги бюджетида кўзда тутилган эди.

Эйзенхауэр ҳарбий харажатлар учун қўшимча маблағ ажратилишини талаб қилмоқда

ВАШИНГТОН, 8 январь. (ТАСС). Оқ уйнинг билдиришига мувофиқ, 7 январда АҚШ президенти Эйзенхауэр конгрессга мурожаат қилиб шу 1958-молия йилида мудофаа министрлиги учун қўшимча равишда 1.260 миллион доллар маблағ ажратилишини сўраган. Президент шунингдек бошқа моддалар бўйича ажратилган 110 миллион долларни ҳам ҳарбий мақсадлар учун фойдаланиш ҳуқуқи берилишини илтимос қилган.

Қўшимча маблағларни стратегик авиация базалари қурилиши программасини тезлаштириш ва кенгайтириш учун, узоққа учириладиган баллистик ракеталар яратиш ва сотиб олиш ҳамда бошқа ҳарбий мақсадлар учун сарфлаш кўзда тутилади.

НАТО КЕНГАШИДАГИ ДОИМИЙ ВАКИЛЛАРНИНГ МАЖЛИСИ

ПАРИЖ, 8 январь. (ТАСС). Парижда НАТО кенгашидаги доимий вакилларнинг мажлиси очилди. Париж матбуотининг хабар беришича, доимий вакиллар, жумладан, НАТО кенгаши сессиясининг (1957 йил декабрида Парижда бўлиб ўтган сессияси) қарорига мувофиқ, Совет ҳукумати бошлиғи Н. А. Булганининнинг мактубига бу мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқларининг жавобларини қараб чиқадилар ҳамда келишиб оладилар. Париждаги таъсирли «Монд» газетасининг ёзишича, Н. А. Булганин мактубига жавобларни қараб чиқиш доимий вакиллар мажлисининг марказий темасидир. Бундан ташқари, мажлисда Англия бош министри Макмилланнинг Шарқ билан Ғарб ўртасида ҳужум қилишмаслик тўғрисида пакт тузиш ҳақидаги баёноти ҳам муҳокама қилинади.

Доимий вакиллар группасининг мажлисида қараб чиқиладиган бошқа масалалар ўртасида Европа мамлакатлари территориясидаги инглиз қуролли кучлари тўғрисидаги масала ҳам бор (маълумки, Англия ҳукумати молиявий қийинчиликларни важ қилиб, бу юкни енгиллаштиришга ҳаракат қилмоқда).

Париждаги сиёсий кузатувчилар Совет Иттифоқи ҳукуматининг қуролли кучлар сонини 300 минг кишига камайтириш тўғрисидаги қарорини ҳам доимий вакиллар албатта муҳокама қиладилар, деб ҳисоблайдилар. Совет ҳукуматининг бу қарори сиёсий ва жамоат доираларига катта таъсир кўрсатди.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

◆ Рио-де-Жанейродан олинган хабарларга кўра, Бразилиянинг 58 олими атом ва водород қуроли синовларининг тўхтатилишини талаб этиб, биргаликда баёнот эълон қилган.

◆ Бонндан хабар берилади: Германия Федератив Республикасида ишсизлар сони 1957 йил декабрида 733.750 киши кўпайди ва 1, 2 миллион кишига етди. Қурилиш саноати ишчилари ўртасида ишсизлик айниқса кўпайган.

◆ Синьхуа агентлигининг билдиришича, ўтган йил октябридан бери Тайванда 100 дан ортиқ завод ва савдо корхоналари ёпилган. Тайвань газеталари ўтган йилнинг охирида саноат ва савдо корхоналарининг кўплаб ёпилиши илгаридагига қараганда анча жиддий характерга эга эканлигини эътироф этмоқдалар.

◆ Англия бош министри Макмиллан тўрт кунлик визит билан бугун Деҳлига келди.

◆ Цейлонда юз берган сув тошқини муносабати билан Мўғулистон Халқ Республикасининг Қизил крест жамияти Цейлон Қизил крест жамиятига шу ҳақда ҳамдардлик билдирди ва сув тошқинидан зарар кўрган аҳолига ёрдам кўрсатиш учун 40 минг тугрик маблағ ажратди.

◆ Ханойда вьетнам ва француз халқлари ўртасида дўстлик митинги бўлиб ўтди. Митингни Меҳнаткашлар партияси шаҳар комитети ва маъмурий комитет Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг делегацияси Вьетнам Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турганлиги муносабати билан ташкил қилдилар.

8 январь. (ТАСС).

ЖАЗОИРДА ҚАТЛ ҚИЛИШЛАР

ПАРИЖ, 8 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Жазоирдан хабар беришича, бугун Константина шаҳридаги тюрьмада жазоирлик 4 ватанпарвар отиб ўлдирилган. Улар миллий озодлик ҳаракатида актив қатнашганликлари учун ўлим жазосига ҳукм қилинган эдилар.

«Таштекстильмаш» заводи коллективи Янги йилга катта совға тайёрлади. Яқинда қуриб битказилган 400 кишилик уй-жой биносига Янги йил арафасида завод ёшлари кўчиб кирдилар. **Суратда** (чапдан): завод болалар боқчасининг тарбиячиси **З. Абдураҳмонова,** йиғувчи-слесарлар **Ҳ. Каримов, В. Сунцова** ва завод поликлиникасининг ҳамшираси **Т. Курочкина** ўртоқлар янги квартирада. **М. Турсунхўжаев** ва **Қ. Розиқов** фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Қизиқ маълумотлар

◆ Бутун Ер юзида бир йил давомида ер қимирлашнинг ўртача сони 10 мингга етади, ёки ўртача ҳисобда ҳар 3/4 соатда бир марта ер қимирлаб туради. Шимолий ва Ўрта Чили Кордильерларида ер айниқса кўп қимирлайди. Бу ерда бир йилда ўртача ҳисоб билан 1000 марта ер қимирлайди. Япония оролларида эса ўртача ҳисобга қараганда бир йилда 430 марта ер қимирлаш бўлади.

◆ Дарахтлар ичида сувни энг кўп порлатадиган қайин дарахтидир. Бир туп қайин дарахти ёзнинг иссиқ пайтларида бир кунда 400 литр сувни порлатади.

◆ Ҳозирги пайтда Ер шарининг музлик билан қопланган майдони 15.693.256 квадрат километрга етади. Музликлар эгаллаган майдон бутун қуруқликнинг 10 процентини ташкил этади. Бу музликларнинг 0,5 проценти баланд тоғларда бўлиб, 99,5 проценти қутб областларига тўғри келади. Муз Альп музликларида бир суткада 0,21-0,4 метр, Гренландия музликларида эса 20-38 метр силжийди. Планетамиздаги ҳамма музликларда 21 миллион куб километр сув бор. Агар шу музликлар иситиш йўли билан эритилганда эди, дунё океанида сувнинг сатҳи 50 метр баландликка кўтариларди. Бу эса денгиз қирғоқларидаги мамлакатлар учун жуда катта фалокат келтирган бўлур эди.

Чоштепа қишлоғи обод бўлмоқда

Тошкент қишлоқ районидаги Куйбишев номли колхоз жойлашган Чоштепа қишлоғи йилдан-йилга обод бўлмоқда. Қишлоқдаги Димитров номли 21-ўрта мактабга қўшимча равишда олтита янги синф хонаси қуриб битказилди. Янги синфларда колхозчи ва ишчиларнинг 200 дан ортиқ ўғил-қизлари билим олмоқда. Шунингдек, колхозда 85 хўжалик учун уй-жой, 155 бош қорамол сиғадиган молхона бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди.

Колхоз правлениеси колхоз қишлоғини электрлаштириш мақсадида 50 киловатт электр энергияси берадиган киоска сотиб олди. Ҳозир колхоз қишлоғини бирлаштирувчи кўчаларга электр столбалари ўрнатилиб сим тортилди.

Ғ. ҚУЗИЕВ.

Телевизор экранида

10 январда

19.30. А. Н. Толстой туғилган куннинг 75 йиллиги муносабати билан ўрта ёшдаги болалар учун эшиттириш. Ёзувчининг асари асосида ўзбек тилида постановка кўрсатилади.

20.00 Телекалендарь — «А. Н. Толстой».

20.45. Киножурнал.

20.55. Бадиий фильм — «Жаноб 420» (I-серияси).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Эсперанто тили нима?

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг ўтган йил 8 декабрь сонида «Эсперанто» тилини ўрганмоқдалар» сарлавҳали хабар босилган эди. Жуда кўп газетхонлар редакцияга хат ёзиб Эсперанто тили қандай тил эканлигини тушунтириб беришни сўраганлар. Биз газетхонлар истагини қондириш мақсадида қуйидаги мақолани босдик.

Ер юзида яшовчи халқлар гапиришадиган тилларнинг сони 800 га яқиндир. Тилларнинг бу даражада кўплиги турли миллат кишиларининг ўзаро алоқа қилишига жиддий равишда тўсқинлик қилиб келади. Шу сабабли ҳам кўп асрлар давомида кишилар ана шу тўсиқни енгишга ҳаракат қилиб, ҳамма учун умумий бир тил зарур деган фикрга келганлар. Умумий тил ҳақидаги фикр эрамиздан илгариги VII асрдаёқ туғилган эди. Эрамизнинг II асрида эса Рим философи ва врачи Клавдий Гален ўз асарларида халқаро тил зарурлиги ҳақида гапирган. Кейинчалик Рене Декард, Готфрит Лейбниц, Иммануэль Кант, Андре Ампер ва бошқа йирик олимлар умумий тил зарурлиги ҳақидаги масалани кўтарибгина қолмай, ана шундай тилни яратишга ҳаракат қилиб ҳам кўрганлар.

Ниҳоят 1867 йилда I Интернационалнинг иккинчи конгрессида қабул қилинган резолюцияларнинг бирида бундай қарор чиқарилди: «Конгресс умумий тил ва орфаграфиянинг реформа қилиниши ҳамманинг кўнглидаги иш бўлар эди ҳамда халқларнинг бирлашувига ва қардошлигига жуда кучли таъсир кўрсатар эди, деб ҳисоблайди».

Турли даврларда ҳамма тушунадиган тил яратиш мақсадида 370 дан ортиқ проект таклиф қилинди. Аммо жиддий камчиликлари бўлгани учун бу проектларнинг бирортаси ҳам амалга ошмади. Фақат XIX асрнинг иккинчи ярмидагина халқаро тилнинг диққатга сазовор бўлган проектлари тузилабошлади. Бундай проектлардан биринчиси 1880 йилда бавариялик руҳоний Шлеер томонидан ишлаб чиқилди. Шлеер ўзи таклиф қилган тилни воляпюк, яъни «дунё тили» деб атади. Бу тилга лотин алифбеси ва маълум даражада ишлаб чиқилган грамматика асос қилиб олинган эди. Шлеер таклиф қилган тил ўша маҳалда Германияда ва бошқа мамлакатларда тарқалиб, ҳатто шу тилда вақтли матбуот ҳам чиқарила бошлайди. Аммо кейинчалик воляпюк тилини реформа қилиш проектлари пайдо бўла бошлайди ва орадан кўп ўтмай кишилар бу тилдан фойдаланмай қўядилар.

Шундан сўнг орадан 7 йил ўтгач, яъни 1887 йилда халқаро эсперанто тилининг биринчи дарслиги яратилади. Бу дарсликнинг автори варшавалик врач Л. Заменгоф эди. Заменгоф халқаро тилнинг ўрганишга осон бўлган вариантини яратишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган эди. У, эсперантога лотин тилининг 28 та ҳарфини асос қилиб олди. Бу тилнинг грамматик қурилиши жуда содда ва ихчам бўлиб, умумий ўрта маълумоти бўлган ҳар бир киши (қайси миллатга мансуб бўлишидан қатъий назар), уни 3-4 ойда бемалол яхши ўрганиб олади. Бу тилда сўз ясашнинг изчил ва мантиқан қулай системаси қўлланилган.

Эсперанто тили кашф этилган дастлабки йилларда гарчан секинлик билан бўлса ҳам, ҳарҳолда тўхтовсиз тарқалиб боради. 1905 йилда Франциянинг Булони шаҳрида эсперантистларнинг халқаро конгресси ўтказилди. Конгрессда дунёнинг турли мамлакатларидан 688 делегат иштирок этган. Ана шу конгрессдан сўнг эсперанто халқаро алоқанинг муҳим воситаси бўлиб қолади. Шуни айтиш керакки, биринчи ва иккинчи жаҳон уруши йилларини ҳисобга олмаганда, эсперантистларнинг халқаро конгресси ҳар йили ўтказилиб келмоқда. Унда қатнашадиган делегатлар сони 3-4 минг кишига боради. Ҳозирги вақтда эсперантистларнинг бир қанча халқаро ташкилотлари бор. Универсал эсперанто-ассоциацияси, тинчлик учун курашувчи эсперантистлар халқаро ташкилоти, ёш эсперантистлар, жаҳон эсперантистлар ассоциацияси ва бошқа ташкилотлари шулар жумласидандир. Бундан ташқари, кўпгина мамлакатларда миллий ташкилотлар ҳам мавжуд.

Сўнгги йилларда эсперанто тили Болгария, Чехословакия, Польша, Югославия, Венгрия, Вьетнам Халқ Республикаси, Хитой ва бошқа мамлакатларда кенг тарқалди. Бу мамлакатларнинг баъзиларида эсперанто тили ўрта ва олий ўқув юртларида ҳам ўқитилади. Болгариянинг София шаҳрида эса яқинда эсперанто институти ташкил қилинди. Турли мамлакатларда эсперанто тилида нашр этиладиган газета ва журналлар сони 100 дан ошади.

Совет Иттифоқида эсперанто 1919-1936 йилларда бирмунча кенг тарқалган. Бу тилни ўрганиш ва уни амалда қўлланиш ишига совет республикалари эсперантистлари союзи раҳбарлик қилган. Мамлакатимизда эсперантистларнинг бешта съезди ўтказилди . 1926 йилда эса Ленинградда А. В. Луначарскийнинг фахрий раислигида эсперантистларнинг халқаро конгресси чақирилди. Шунингдек, СССРда шу тилда журналлар, дарсликлар, сиёсий ва бадиий адабиётлар нашр этилди: кўпгина шаҳарларда эсперантони ўрганиш курслари ҳам бўлган. Аммо 1936 йилга келиб бу тилни кенг тарқатиш шароити қийинлашади. Эсперанто тилини ўрганиш 1955 йилга келиб яна жонланади. Мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Рига, Таллин, Минск, Ереван, Кутаиси, Ростов-Дон, Краснодар, Мичуринск, Горький ва бошқа шаҳарларида яна эсперанто тўгараклари ташкил этилди. Ҳозир бу тўгараклар ва айрим эсперантистлар чет эллик гражданлар билан хат ёзишиб турмоқдалар. 1957 йил февралида Рига шаҳрида эсперантистларнинг шаҳар йиғилиши ҳам бўлиб ўтди.

Ҳозир кўпчилик мамлакатларда эсперантони тинчлик ва дўстлик тили деб атайдилар. Ҳақиқатан ҳам, турли мамлакат эсперантистларининг ўзаро хат ёзишиб, фикр алмашувлари тинчлик учун кураш ва халқаро дўстлик ишига катта фойда келтирмоқда. Бу нарса Москвада бўлиб ўтган VI Жаҳон фестивалида айниқса яққол кўринди. Фестивалда турли мамлакат эсперантистлари учрашдилар: француз билан вьетнамлик, хитой билан бразилиялик, рус билан италиялик эсперанто тили ёрдамида бемалол сўзлашдилар, таржимонга эҳтиёж бўлмади.

Узоқ йиллар синовидан муваффақиятли ўтиб келаётган эсперанто тилига Л. Толстой, М. Горький, Анри Барбюс, Лу Синь, А. Запотоцкий ва бошқа йирик арбоблар юқори баҳо берганлар. «Коммунистик партия Манифести», В. И. Лениннинг «Давлат ва революция» номли китоби, И. В. Сталиннинг бир қанча асарлари, А. Пушкин, Н. Гоголь, И. Тургенев, Л. Толстой, В. Маяковский ва бошқа кўпгина ёзувчиларнинг асарлари эсперанто тилида босиб чиқарилди.

Ўзбекистонда эсперанто тили 1936 йилда тарқала бошлаган. Ҳозир Тошкентда эсперанто тилини яхши биладиган киши 10 дан ортиқдир. Самарқанд ва Оҳангарон шаҳарларида ҳам бу тилни биладиганлар топилади.

Тошкентда эсперанто тилини ўрганиш тўгараги 1957 йил бошларида трамвай-троллейбус трестининг касаба союз маҳаллий комитети ҳузурида ташкил қилинган эди. Тўгаракка 20 киши қатнашди. Ёш слесарь А. Венцковский, экономист В. Петрова ва тўгаракнинг бошқа қатнашчилари 3-4 ой ичида эсперанто тилини яхши ўрганиб олдилар. Ҳозир улар Индонезия, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Ҳиндистон, Чехословакия, Венгрия ва бошқа кўпгина мамлакатларда яшовчи эсперантистларга коллектив бўлиб ва якка тартибда хат ёзиб, улардан жавоб олиб турмоқдалар. Трест касаба союз комитетига жаҳондаги турли мамлакат гражданларидан келиб турадиган хатларда Совет Иттифоқига ва совет халқларига нисбатан дўстлик, ҳурмат ҳамда бутун дунёда тинчлик учун кураш туйғулари ифодаланган.

Бу тилни ўрганиш, чет эл эсперантистлари билан хат орқали алоқа қилиш бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ва халқаро дўстлик учун, сиёсий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч тотув яшашлари учун курашга ижобий ва самарали таъсир кўрсатади.

И. КОВАЛЕВСКИЙ,

Тошкент трамвай-троллейбус трестининг касаба союз комитети ҳузуридаги эсперантистлар тўгарагининг раҳбари.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА —10/1 да **Айтсам тилим куяди, айтмасам дилим,** 11/1 да **Жазоир, менинг ватаним!**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/1 кундуз **Жизель,** кечқурун **Галька,** 11/1 да **Флория Тоска.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 11 ва 12/1 да кеч соат 8 дан **Ёшларнинг янги йил кечалари.** Программада: концертлар, ўйин ва танцалар, аттракционлар ва бошқалар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 12/1 гача кундуз соат 1,4 ва кеч 8 да **Циркда арча.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Тунги патруль.**

«ЁШ ГВАРДИЯ»—эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Казак Голота ҳақида қисса,** қолган сеансларда **Тунги патруль.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
10 январда
Аббос Муҳитдин асари

Таниш башаралар

2 бўлимда эстрада тамошаси!

Композитор — **Ш. Рамазонов,** режиссёр — **М. Асадуллаев.**

Тамошада: **Назрулла Ёқубов, Кимё Аҳмедова, Тўхта Рисметова, Жамила Қутлиева, Зокиржон Султонов, Эсон Лутфуллаев** ва бошқалар қатнашади.

Тамоша кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар эрталаб соат 10 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
12,16 ва 17 январда
ЎЗБЕК САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ
КАТТА КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда: СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Мукаррама Турғунбоева, Фотима Борухова, Галия Измайлова, Комилжон Отаниёзов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Саиджон Калонов, Авнер Бараев,** VI Жаҳон фестивали лауреатлари **Фозил Харротов, Қаҳрамон Дадаев,** солистлардан **Берта Давидова, Эргаш Йўлдошев, Раима Ҳакимова, Салоҳиддин Жалилов, «Баҳор» рақс ансамбли, Хоразм музика, ашула ва рақс ансамбли** қатнашади.

Программада: ўзбек, тожик, уйғур, қорақалпоқ, ҳинд музика, ашула ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 3 дан ва район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

Тошкент область адвокатлар коллегияси президиуми кекса адвокат, пенсионер **Абдулазиз ОТАБОЕВНИНГ** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими —136 Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 00807. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-882.